ENONKOSKEN KUNTA
TALOUSARVIO 2027
TALOUSSUUUNNITELMA 2028-2029

Kunnanhallitus 24.11.2026 § x

Kunnanvaltuusto 15.12.2026 § x

SISÄLLYSLUETTELO

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS 1
2. YLEINEN TALOUDEN JA ALUEIDEN KEHITYS 2
2.1. KANSANTALOUDEN KEHITYS 2
2.2. KUNTATALOUDEN KEHITYS 2
2.3. ETELÄ-SAVON MAAKUNNAN KEHITYSNÄKYMÄT 3
2.4. SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN TULEVAISUUS 4
2.5. ENONKOSKEN KUNNAN VÄESTÖTIETOJA JA TALOUDELLINEN TILANNE 5
2.6. VUODEN 2027 TALOUSARVIOESITYKSEN LÄHTÖKOHTIA 7
2.7. KÄYTTÖTALOUS (ULKOINEN) 12
2.8. ENONKOSKEN KUNNAN INVESTOINNIT VUODELLE 2027 12
2.9. TULOJAKAUMA 2027 (ULKOINEN) 12
3. KUNNAN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTIA 13
3.1. VEROTUS, TAKSAT JA VALTIONOSUUDET 13
3.2. LAINOITUKSET 13
3.3. TULEVAISUUS 13
3.4. SEURANTA 13
3.5. RISKIENHALLINTA 14
3.6. SITOVUUS 16
3.7. YHTEISTOIMINTA 16
4. HENKILÖSTÖ 17
5. ENONKOSKEN KUNNAN KUNTASTRATEGIA 2026-2029 19
5.1. KUNTASTRATEGIA JA TOIMEENPANO-OHJELMA 19
5.2. STRATEGIASTA JOHDETUT VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VUODELLE 2027 20
5.3. KONSERNIYHTEISÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET VUODELLE 2027 22
6. KÄYTTÖTALOUS 25
6.1. KUNNANHALLITUS 25
6.2. KONSERNIHALLINTO 26
6.2.1. TARKASTUSLAUTAKUNTA 26
6.2.2. KUNNANHALLITUS 27
6.3. SIVISTYSTOIMI 32
6.3.1. SIVISTYSLAUTAKUNTA 32
6.4. TEKNINEN TOIMI 43
6.4.1. TEKNINEN LAUTAKUNTA 43
7. TULOSLASKELMAOSA 51
8. INVESTOINTIOSA 52
9. RAHOITUSOSA 53
10. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 54

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kuntaliitto julkaisi 15.9.2026 tiedotteen/keskustelualoitteen, jossa otsikkona oli ”Kuntien uudistamiseen tarvitaan nippu rohkeita ratkaisuja”. Tiedotteessaan Kuntaliitto tuo esille, että Suomen on uudistettava kuntia hallitusti, rohkeasti ja nopeasti, sillä muuten väestönmurros pakottaa muutokseen hallitsemattomasti kunta ja palvelu kerrallaan. Kuntaliitto ehdottaa ratkaisuksi kolmea suuntaa - yhteistyön lisäämistä, tehtävien eriyttämistä ja kuntarakenteen muutoksia. Johtopäätös on selvä: nykytila ei ole kestävä, mutta myöskään mikään yksittäinen ratkaisu ei yksin riitä.

Kuntaliitto korostaa, että kysymys ei ole niinkään kuntien määrästä, vaan kuntien toimintakyvystä. Suomella ei ole varaa jäädä odottamaan ja ajelehtimaan. Suomessa tarvitaan hallittuja ratkaisuja, jotka turvaavat palvelut, demokratian ja elinvoiman myös tulevaisuudessa.

Kuntaliitto kannustaa kuntia tekemään yhteistyötä toisten kuntien kanssa. Tämä on ollut Enonkosken kokoiselle pienelle kunnalle itsestään selvyys jo vuosikymmenten ajan mm. sivistyspalveluissa, vuosien ajan mm. maaseututoimen palveluissa ja viimeisimpänä tiivis yhteistyö työllisyyspalveluissa.

Kuntaliitto simuloi myös mallia, jossa tehtäviä jaettiin erilaisille kunnille ja kaupungeille eri periaatteilla. Säästöpotentiaali tehtävien eriyttämisestä jäi vähäiseksi – tämä malli uhkaa johtaa kuntia monimutkaisiin hallinnollisiin rakenteisiin.

Kuntaliitto selvitti myös vaihtoehtona kuntaliitoksia, jotka voivat koota päätösvaltaa ja vahvistaa toiminnallisia kokonaisuuksia, mutta nekään eivät yksin ratkaise kuntatalouden haasteita. Kuntaliitto korostaa, että uudistamisen lähtökohdaksi tarvitaan yhteinen näkemys siitä, mitä palveluja kunnissa tulevaisuudessa järjestetään, millä tasolla ja kuinka saavutettavina niitä pidetään eri puolilla maata. Samalla kuntien rahoitusjärjestelmä on uudistettava vastaamaan paremmin kuntien tehtäviä ja erilaisia olosuhteita.

Enonkosken kunnan näkökulmasta pieni, itsenäinen kunta voi olla erittäin tehokas, ketterä ja innovatiivinen, sillä kunnan matala organisaatiorakenne mahdollistaa nopean päätöksenteon ja tiiviin yhteisöllisyyden. Parlamentaarisen kuntien tulevaisuustyöryhmän tulee ottaa työssään huomioon erilaiset kuntakoot ja myös niiden vahvuudet. Pienestä toimivasta kunnasta voivat myös isommat kunnat ottaa mallia.

Enonkosken kunnassa kuntalaiset ovat tutkimuksen mukaan pääsääntöisesti tyytyväisiä kunnan tarjoamiin peruspalveluihin. Erityisesti kuntalaiset antavat kiitosta liikuntapalveluista, kirjastosta, perusopetuksesta ja varhaiskasvatuksesta sekä tapahtumatarjonnasta. Kuntalaiset ovat huolissaan hyvinvointialueen tuottamien sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluista ja palvelujen saatavuudesta.

Enonkosken kunnassa talouden näkökulmasta tulevaisuuden haasteena ovat valtionosuusuudistus, jonka osana myös saaristolakia tullaan uudistamaan, sekä väestön väheneminen. Kunnan vahvuutena, veto- ja pitovoimatekijöinä ovat turvallinen asuinympäristö, toimivat peruspalvelut, yhteisöllisyys, yhteinen tekeminen ja ympäröivä luonto. Enonkoskella halutaan katsoa tulevaisuuteen luottavaisena, vaikka maailma ympärillä muuttuisi ja tulevaisuus talouden näkökulmasta on epävarma.

Enonkosken kunta on täällä asuvat kuntalaiset ja asuinympäristö - kunta on elävä yhteisö, jonka identiteetti rakentuu sen asukkaista. Kunnan hallinnon tehtävänä on luoda puitteet, jossa kuntalaiset voivat toimia yhdessä yhteisen hyvän eteen.

Toivotan kaikille kuntalaisille, kunnan henkilöstölle ja täällä vieraileville terveyttä ja turvallista vuotta 2027!

Enonkoski 24.11.2026 Minna Laurio, kunnanjohtaja

2. YLEINEN TALOUDEN JA ALUEIDEN KEHITYS

2.1. Kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön julkaisema Kuntatalousohjelma vuodelle 2027 (syksy 2026) tuo esille, että Suomen kansantalouden kasvun ennustetaan vahvistuvan vuonna 2026 ja tulevina vuosina, mutta talouskasvu jää maltilliseksi, eikä se ratkaise julkisen talouden rakenteellisia ongelmia. Julkisyhteisöjen alijäämä ja velkaantuminen pysyvät korkeina. Työllisyyskehitys on edelleen heikkoa ja työllisyyden ennustetaan kääntyvän kasvuun vasta vuonna 2027. Talouskasvu tukee kuntien verotulojen kehitystä, mutta palkkamenojen kasvu, työttömyyden kustannukset ja valtionosuuksien vähennykset pitävät kuntatalouden haasteellisena. Kuntien taloudellinen eriytyminen jatkuu väestökehityksen ja investointitarpeiden erojen vuoksi.

Suomen talouden kasvun ennustetaan siis vahvistuvan lähivuosina. Talouden yleiskuva on kohentunut, mutta kasvu ei vielä ratkaise julkisen talouden eikä kuntatalouden rakenteellisia ongelmia. Talouskasvusta huolimatta julkisen talouden rahoitusasema säilyy vaikeana. Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää edelleen menojen hillintää ja rakenteellisia sopeutustoimia.

Kuntatalousohjelman mukaan keskeiset ennusteluvut ovat mm. bruttokansatuotteen kasvun olevan tulevina vuosina keskimäärin hieman alle 2 %. Vuonna 2026 julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan noin 4,2 % suhteessa BKT:een ja julkisyhteisöjen velkasuhde on 90 %, sekä ennuste julkisyhteisöjen velkasuhteesta vuonna 2030 olisi lähes 98 %. Työllisyyden arvellaan heikkenevän kuluvana vuonna, mutta vuonna 2027 ennuste on, että työllisyys lähtee kasvuun.

Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, kaivosmineraali- ja yhteisöverosta. Kunnallisveron osuuden verotuloista arvioidaan olevan keskimäärin noin 72 prosenttia, yhteisöveron noin 12 prosenttia ja kiinteistöveron noin 16 prosenttia. Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2026 yhteensä noin 14,7 mrd. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot kasvavat noin 4,9 prosentilla. Vuonna 2027 verotulojen ennustetaan kasvavan 4,1 prosenttia.

2.2. Kuntatalouden kehitys

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma vuodelle 2027 keskeinen viesti on, että kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2027 ja kuntien kustannuspaineita lisäävät erityisesti palkkamenot, työttömyys ja investoinnit.

Kuntien menot pysyvät korkeina siis henkilöstökustannusten nousun, korkean työttömyyden ja investointitarpeiden vuoksi. Erityisesti korkea työttömyys lisää kuntien työttömyysetuuksien rahoitusvastuuta. Vuonna 2025 TE-palvelujen järjestämisvastuun siirtyminen kunnille ja työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajeneminen vaikuttavat merkittävästi kuntatalouteen. Kasvukeskuskunnissa ja kaupungeissa puolestaan rakennusten, koulujen, päiväkotien, katujen ja muun infrastruktuurin investointitarpeet tuovat lisää taloudellista painetta. Toisaalta taas väestöään menettävissä kunnissa investointien ja palveluverkon ylläpito aiheuttavat suhteellisesti suuria kustannuksia.

Valtio osoittaa kunnille vuonna 2027 valtionapuja (valtionosuus) noin 5,8 miljardia euroa ja valtionavut vähenevät noin 3 prosenttia vuodesta 2026. Hallituksen päätösten vaikutukset heikentävät kuntataloutta

vuonna 2027 noin 150 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2026. Koko vaalikauden aikana tehtyjen päätösten yhteenlasketun nettovaikutuksen arvioidaan kuitenkin vahvistavan kuntataloutta noin 50 miljoonalla eurolla vuonna 2027.

Kuntatalousohjelmassa korostuu kuntien taloudellisen eriytymisen merkitys. Alle 5 000 asukkaan kunnissa on yleisesti korkeat palvelujen yksikkökustannukset, pieni tulopohja sekä väestön väheneminen puolestaan vaikuttavat verotulojen heikkenemiseen ja palveluverkon ylläpitoon.

Kunnille on osoitettu valtion toimesta lisätehtäviä ja -velvoitteita viimeisten vuosien aikana ja kuntien mahdollisuudet selviytyä annetuista tehtävistä ovat rajalliset. Kuntien toimintaa on pyritty tehostamaan mm. palveluprosesseja tehostamalla ja kunnat ovat esittäneet toiveita mm. normien purkamiseen liittyen. Talouden tasapainottamisen näkökulmasta käyttötalouden menojen ja tulojen tasapaino on keskeinen kysymys myös tulevina vuosina.

2.3. Etelä-Savon maakunnan kehitysnäkymät

Etelä-Savon maakuntaliiton talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029 (Maakuntahallitus 12.10.2026 § 120) maakuntajohtaja tuo katsauksessaan esille, että Etelä-Savon maakuntaliitto rakentaa toimillaan talous- ja teollisuuspolitiikalle soveltuvaa toimintaympäristöä ja ekosysteemejä, jossa kestävä kasvu voi tapahtua. Maakuntaliitto painottaa tehtävissään alueidenkehittämistä, alueiden käyttöä sekä edunajamista. Lisäksi maakuntaliitto painottaa vaikuttamista Suomen politiikka-aloihin ja eurooppalaiseen koheesio- ja itärajapolitiikkaan, jotta yhä useampi toimija, niin asukas, kausiasukas kuin yrityskin voi sijoittua erinomaisen elämänlaadun maakuntaan.

Maakuntajohtaja tuo katsauksessaan myös esille, että Etelä-Savo on monessa kokoaan suurempi: metsien ja vesistöjen pinta-alassa Suomen suurin, yrittäjien määrässä työllisistä toiseksi suurin. Kausiasukkaissa Etelä-Savo on väkilukuun suhteutettuna Suomen ykkösiä sekä yrittäjien ja luonnonvarojen näkökulmasta voimakas maakunta, joiden lisäksi maakunnasta löytyy ratkaisuja kokonaisturvallisuuden, huoltovarmuuden sekä eri sektoreiden omavaraisuuden, ruoantuotannosta energiatuotantoon, laajamittaiseen hyödyntämiseen.

Vuonna 2027 aluekehitystyön keskeisiä painopisteitä ovat uuden maakuntastrategian Suunta 2045 valmistelu, maakuntaohjelman 2026–2029 toimeenpano sekä Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmakauden toteutus. EU-rahoitusta kohdennetaan maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen painopisteisiin, joilla vahvistetaan Etelä-Savon elinvoimaa, kilpailukykyä ja uudistumista. Samalla huolehditaan rahoituspäätösten sujuvasta valmistelusta sekä hankkeiden seurannasta, valvonnasta ja maksatuksesta.

Vuonna 2026 käynnistyi EU:n ohjelma- ja rahoituskauden 2028–2034 kansallisen kumppanuussuunnitelman valmistelu VNK:n ja VM:n johdolla, joka jatkuu vuonna 2027 varsinaisella NRP-suunnitelman eli kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman valmistelulla, johon myös maakuntaliitot osallistuvat. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliitot ovat yhdessä edistäneet pohjoisen harvaan asutun alueen (NSPA) erityistuen säilyttämistä myös tulevalla ohjelmakaudella.

Aluekehitysrahoituksen kokonaismäärän arvioidaan vähenevän seuraavalla ohjelmakaudella noin 20–25 prosenttia. Siksi tavoitteena on hyödyntää nykyistä tehokkaammin myös uusia eurooppalaisia, kilpailtuja rahoitusinstrumentteja ja täydentää niillä perinteisiä koheesiopolitiikan rahoituslähteitä maakunnan

kehittämiseksi. Valmistautuminen erityisesti tulevan kilpailukykyrahaston mahdollisuuksien hyödyntämiseen on kriittinen tehtävä.

Etelä-Savon Suunta 2045 -kattoteeman alla maakuntakaava ja maakuntastrategia etenevät rinnakkain. Ne määrittävät Etelä-Savon tulevaisuuden vision, vahvuudet ja tavoitetilan vuoteen 2045. Vuonna 2027 työn painopiste on kehittämistavoitteiden laatimisessa yhdessä sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on, että maakuntakaavan luonnos ja valmisteluaineisto valmistuvat ja asetetaan nähtäville. Etelä-Savon maakuntaohjelmaa toteutetaan kuluvalla valtuustokaudella kärkiteemojen metsä, vesi, ruoka, digitalous ja matkailu viitoittamana.

Yleisesti Etelä-Savon maakunnan keskeisimmät haasteet liittyvät väestörakenteeseen, elinvoimaan ja palvelujen ylläpitoon. Maakunnan alueella väestö vähenee ja ikääntyy, mikä puolestaan vaikuttaa työvoiman saatavuuteen - tietyille ammattiryhmille on vaikea löytöä työntekijöitä. Toisaalta myös työpaikkojen puute osaltaan vaikuttaa korkeisiin työttömyyslukuihin ja samalla myös ostovoimaan ja talouden kehitykseen.

Etelä-Savossa liikenteellinen saavutettavuus tuo osaltaan haasteita, vaikka luonto ja matkailu ovatkin maakunnan vetonauloja.

2.4. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tulevaisuus

Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 alkaen kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut rahoitetaan pääosin valtion rahoituksella. Uudistuksessa valtion osuutta verotuloista nostettiin ja kuntien verotuloja, verotulomenetysten korvauksia sekä valtionosuuksia vähennettiin siirtymävaiheessa koko maan tasolla palvelujen järjestämisestä aiheutuneita menoja vastaavasti. Kuntien ja muiden kuntayhtymien järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyivät hyvinvointialueen hallintaan.

Hyvinvointialueiden rahoitus vuodelle 2027 on koko maan tasolla yhteensä noin 27,5 miljardia euroa. Tämä vastaa valtion vuoden 2027 talousarvioesityksen mukaista tasoa. Hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa vuoden 2026 rahoitukseen verrattuna noin 360 miljoonaa euroa.

Koko maan rahoituksen taso on tarkistettu hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) mukaisella palvelutarpeen kasvulla, joka korottaa rahoitusta noin 190 miljoonaa euroa. Rahoitusta on lisäksi korotettu valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2026 ennusteen mukaisella hyvinvointialueindeksillä, joka on 2,71 prosenttia vuodelle 2027. Tämä korottaa rahoitusta noin 740 miljoonaa euroa.

Rahoitukseen vaikuttavat myös valtion vuoden 2027 talousarvioesityksen mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien ja asiakasmaksujen muutokset vuodelle 2027. Ne vähentävät rahoituksen tasoa noin 180 miljoonaa euroa.

Rahoituksen taso tarkistetaan jälkikäteen kahden vuoden viiveellä vastaamaan koko maan tasolla toteutuneita kustannuksia. Tätä kutsutaan rahoituksen jälkikäteistarkistukseksi. Vuoden 2027 rahoituksen jälkikäteistarkistuksen laskennassa huomioidaan hyvinvointialueiden tuloksen muutos vuodesta 2024 vuoteen 2025 sekä vuodelle 2025 tehty jälkikäteistarkistus.

Hyvinvointialueiden vuoden 2025 tilinpäätöstietojen mukainen tulos on parantunut vuodesta 2024, joten jälkikäteistarkistus vähentää rahoitusta vuonna 2027 noin 430 miljoonaa euroa. Vuoden 2027 rahoitukseen sisältyy jälkikäteistarkistusta yhteensä noin 890 miljoonaa euroa.

Rahoituslaskelmassa on huomioitu 1.1.2027 voimaan tulevat rahoituslain muutokset, jotka vähentävät rahoitusta koko maan tasolla noin 66 milj. euroa. Lisäksi muutokset vaikuttavat rahoituksen aluekohtaiseen kohdentumiseen.

Etelä-Savon hyvinvointialueen 4.11.2026 julkaisemassa tiedotteessa tuodaan esille, että Eloisa sopeuttaa vuoden 2027 talousarviossa aluehallituksen kesäkuussa hyväksymän raamin mukaisesti 34 miljoonalla eurolla. Koska valtion rahoitus pieneni yllättäen 4 miljoonalla eurolla, niin aluehallituksen kesällä asettamaa raamia on sopeutettu. Eloisan tavoitteena talousarvio vuodelle 2027 on noin 20 miljoonan euron ylijäämä. Talousarvioesitys arvioi toimintamenot 898 miljoonaksi euroksi ja rahoituksen kokonaismääräksi noin 784,4 miljoonaa euroa.

Toimintatuloiksi ennakoidaan noin 156,2 miljoonaa euroa. Valtion rahoituksen 0,1 prosentin kasvu ei riitä kattamaan palkankorotuksia ja sopeutuksia joudutaan tekemään tulevana vuonna tasaisesti eri puolille Eloisan aluetta ja toimialoja. Eloisan tavoitteena on samalla kuitenkin tehostaa ja kehittää toimintaa merkittävästi muun muassa tekoälyavusteisen kirjaamisen avulla. Tällä tavoitellaan sitä, että ammattilaisille jää enemmän aikaa suoraan asiakastyöhön ja säästöä pyritään synnyttämään myös sillä, kun ostopalveluja voidaan edelleen vähentää. Toimintakulujen muutos on noin -1,3 prosenttia. Eloisan tavoitteena on tulevina vuosina talouden osalta päästä sopeuttamisesta tilanteeseen, jossa myös toimintaa pystytään kehittämään terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

2.5. Enonkosken kunnan väestötietoja ja taloudellinen tilanne

Enonkosken kunnan väestömäärä on vähentynyt 146 henkilöllä vuosien 2017–2025 välillä. Syyskuussa 2026 väestömäärä Enonkoskella oli 1 273 henkilöä. Väestöryhmien osuudessa nähdään kehitys väestön vanhenemisesta; ikääntyneiden osuus kasvaa ja nuorempien ikäryhmien vähenee.

VÄESTÖJAKAUMA

Vuosi	Asukkaita	Alle 15-vuotiaita	15–64-vuotiaita	Yli 64-vuotiaita
2017	1 416	172	716	528
2018	1 405	167	706	532
2019	1 361	156	690	515
2020	1 369	158	684	527
2021	1 362	165	665	532
2022	1 341	174	649	528
2023	1 320	164	637	519
2024	1 288	157	613	518
2025	1 273	150	609	514

Kommentti [AS1]: Syötetään työkalun käsinsyöttöön lomakkeelle 01 Yleistiedot

IKÄJAKAUMA

Vuosi	Alle 15-vuotiaita	15–64-vuotiaita	Yli 64-vuotiaita
2017	12,1 %	50,6 %	37,3 %
2018	11,9 %	50,2 %	37,9 %
2019	11,5 %	50,7 %	37,8 %
2020	11,5 %	50,0 %	38,5 %
2021	12,1 %	48,8 %	39,1 %
2022	13,0 %	48,4 %	39,4 %
2023	12,4 %	48,3 %	39,3 %
2024	12,2 %	47,6 %	40,2 %
2025	11,8 %	47,8 %	40,4 %

Yksi ikäpolitiikan käytetyimmistä käsitteistä on huoltosuhde. Huoltosuhteella (elatussuhde) ilmaistaan väestön vanhenemisesta johtuvaa ongelmaa. Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

HUOLTOSUHDE

Kommentti [AS2]: Syötetään työkalun käsinsyöttöön lomakkeelle 01 Yleistiedot

	2021	2022	2023	2024	2025
Huoltosuhde, Enonkoski	105	108	107	110	109
Huoltosuhde, koko maa	62	62	62	62	62

Tilastokeskus on julkaissut uusia kuntakohtaisia väestöennusteita lokakuussa 2024. Väestöennuste kuvaa tulevaa väestönkehitystä. Tilastokeskuksen väestöennuste on trendilaskelma. Väestöennusteet perustuvat havaintoihin syntyvyyden, kuolevuuden ja muuttoliikkeen menneestä kehityksestä. Väestöennusteen laskelmat ilmaisevat lähinnä sen, mihin väestönkehitys johtaa, mikäli se jatkuu nykyisen kaltaisena. Laskelmia ei siis tule tulkita vääjäämättä toteutuvana kehityksenä. Tilastokeskuksen mukaan väestöennusteen tehtävä on tarjota päättäjille työkaluja sen arvioimiseksi, tarvitaanko toimenpiteitä, joilla kehitykseen voidaan vaikuttaa.

Ennusteen mukaan kunnan ja vuonna 2030 enonkoskelaisia on 1 245 henkilöä, mikäli väestökehitys jatkaa nykyisellä tavalla. Ennusteen mukaan Enonkoskella syntyy noin 8 lasta/vuosi seuraavien parinkymmenen vuoden aikana.

VÄESTÖENNUSTE

Kommentti [AS3]: Täytetään käsin suoraan wordiin

Väestö 9/2027	2030	2035	2040	2045
1 273	1 245	1 198	1 167	1 145

Taulukko Enonkosken kunnan väestönkehitysennuste 2030–2045. Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 24.10.2024.

ELY-keskus julkaisi Etelä-Savon työllisyyskatsauksen syyskuussa 2026, josta ilmenee, että Enonkoskella työttömiä työnhakijoita oli 44 henkilöä (51 henkilöä syyskuu 2025) ja työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,8 % (10,3 % syyskuu 2025). Alle 25-vuotiaiden työttömien lukumäärää ei ilmoiteta, jos luku on alle viisi henkilöä. Syyskuun 2026 lopussa pitkäaikaistyöttömien (työnhakija, jonka työttömyys kestänyt vähintään vuoden) lukumäärä oli 20 henkilöä (15 henkilöä syyskuu 2025).

ENONKOSKEN TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

Kommentti [AS4]: Automaattisesti päivittyvä taulukko

	2021	2022	2023	2024	2025
Kunnan lainakanta 31.12./asukas	0	0	0	0	0
Vuosikate 31.12./asukas	1 330	989	895	884	673
Vuosikate, % poistoista	318,5	243,1	214,9	1,8	1,3
Verotulot, euroa/asukas	3 689	3 846	2 188	2 291	2 314
Valtionosuudet, euroa/asukas	4 091	4 504	1 421	1 150	1 288

Taulukko Enonkosken kunnan talouden tunnuslukuja 2021–2025. Lähde Sotkanet 2005–2026 ja Enonkosken kunta.

Enonkosken kunta teki vuonna 2025 ylijäämäisen tuloksen. Tulos oli 196 920 euroa (+ 487 599 euroa v. 2024) ylijäämäinen. Vuosikate heikkeni hieman edellisestä vuodesta ollen 856 424 euroa (1 138 432 euroa v. 2024). Vuoden 2025 vuosikate kattoi yli puolet vuosipoistoista -659 504 euroa, tunnusluku v. 2025 vuosikate/poistot oli 129,9 % (175,2 % v. 2024). Vuosikatteen tulisi olla vähintään vuosipoistojen suuruinen.

2.6. Vuoden 2027 talousarvioesityksen lähtökohtia

Enonkosken kunnan vuoden 2027 talousarvio ja -suunnitelma 2028–2029 perustuvat kuntastrategiaan 2026-2029 ja 16.12.2025 (§ 70) valtuustoon hyväksymään vuoden 2026 talousarvioon, taloussuunnitelmaan 2027–2028, sekä vuoden 2026 toteumaan. Kunnanhallitus on kokouksessaan 8.9.2026 (§ 164) hyväksymässään talousarvioraamissa 2027 päättänyt, että hallintokunnat laativat talousarvion niin, että sitovuustason (tulosalue) mukainen raamin ylitys on erikseen perusteltava ja sen on lähtökohtaisesti perustuttava esimerkiksi kuntaa sitovaan sopimukseen (hankintasopimus tmv.) tai sen on edistettävä kuntastrategian toteuttamista.

Kuntien verotulojen ennustekehikko on Kuntaliiton yhteistyössä valtiovarainministeriön ja Verohallinnon kanssa laatima ennuste koko maan kuntien verotulojen kehityksestä. Veroennustekehikkoa päivitetään noin 3–5 kertaa vuodessa. Kunnallisveron osalta veroennustekehikon perustana toimii Verohallinnon julkaisema verotilasto. Lisäksi on tukeuduttu Verohallinnon tilityserittelyihin sekä Verohallinnon ennakkotietoihin. Yhteisöveroa koskevat tiedot on saatu Verohallinnon julkaisemista tilastoista ja tilityserittelyistä. Kiinteistöveron osalta on tukeuduttu Verohallinnon kiinteistötietoihin.

Veroennustekehikon syyskuun 2026 päivitys perustuu pääosin syksyn kuntatalousohjelmassa ja taloudellisessa katsauksessa esitettyihin arvioihin kuntien verotulojen sekä talouden näkymistä. Veroennustekehikossa on huomioitu toteutuneet verontilitykset elokuuhun asti sekä syyskuun verontilityksen tilannetieto. Kuntakohtaisen kehikon loppuvuoden kuukausitilitysennuste on suuntaa antava ja perustuu osittain Verohallinnolta saatuihin tietoihin ja oletuksiin.

Vuoden 2026 ansiotulojen arvioinneissa Kuntaliitto on hyödyntänyt koko maan veroennustekehikossa lisäksi Verohallinnon Ennakonpidätyksen alaiset ansiotulot kuukausittain -tilastotietoa. Kyseessä on Tulorekisteriin ilmoitettujen ansiotulojen kumulatiiviset summat tammi-heinäkuun ajalta verovuosina 2025–2026. Tämä on ensimmäinen kerta, kun kuntakohtaisesti Kuntaliitto hyödyntää edellä mainittua Tulorekisteri -tilastoa tammi-heinäkuun ansiotuloista. Tämä on suurin yksittäinen syy muuttuneille kuntakohtaisille kunnallisveron ennusteille. Aikaisemmin kuntakohtaiset arviot ovat perustuneet ansiotulojen kehitysarvioihin koko maan tasolla sekä kuntakohtaisiin ikäryhmittäisiin väestömuutoksiin.

Muutoksen kuntakohtaiset vaikutukset ovat sekä positiivisia että negatiivisia. Verovuosi 2026 vaikuttaa kuntien kunnallisveron tilityksiin ensi vuodesta alkaen. On syytä huomioida, että kuntakohtaiset ansiotulotiedot verovuodelle 2026 ovat hyvin ennakollisia. Ne antavat joka tapauksessa ajankohtaisimman tilannekuvan ansiotulojen kuntakohtaisista kehityksistä.

Työllisyydessä voi loppuvuoden aikana tapahtua liikehdintää molempiin suuntiin kunnissa. Kuntakohtaiset ansiotulotiedot päivittyvät ja tarkentuvat sitä mukaa, kun niitä ilmoitetaan Tulorekisteriin tulevina kuukausina.

Kunnille maksettava yhteisövero verovuonna 2026 nousee noin 30 miljoonalla eurolla elokuun arvioista. Syynä yhteisöveron hyvään kehitykseen ovat talouden selvä piristyminen sekä ennakkoverojen positiivinen kehitys kesäkuusta alkaen.

Kiinteistöveroon on kuluvana vuonna kohdistunut merkittävä määrä vanhoihin verovuosiin kohdistuneita vero-oikaisuja. Oikaisut liittyvät pääosin sairaalarakennuksiin ja muihin yleisiin rakennuksiin. Näiden korotettuihin ikäalennusprosentit heikentävät merkittävästi kuluvan vuoden kiinteistöverokertymiä monessa kunnassa.

Työllisyysrahaston esittämä työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentaminen 0,15 prosenttiyksiköllä parantaa kunnallisveron tuottoa vuositasolla noin 15 miljoonalla eurolla ensi vuodesta alkaen.

Yhteisöverokannan alentaminen ensi vuodesta alkaen ja kaikki muut yhteisöveron veroperustemuutokset on huomioitu. Hallitusohjelman mukaisesti yhteisöveron veroperusteisiin tehtävien muutosten vaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille yhteisöveron ryhmäosuudessa. Näin ollen näiden vaikutus on kuntien rahoitusaseman näkökulmasta neutraali.

Veroennusteisiin liittyy epävarmuuksia. Positiiviset riskit liittyvät erityisesti kotimaisen kysynnän ennustettua nopeampaan kasvuun ja negatiiviset vastaavasti talouden ennakoitua heikompaan kehitykseen. Työllisyydellä on suora vaikutus kunnallisveron kehitykselle ja se reagoi viiveellä talouskasvuun. Kun talous kääntyy kasvuun, yritykset eivät yleensä heti palkkaa uutta työvoimaa. Usein hyödynnetään nykyistä henkilöstöä ja vasta kun kasvu näyttää pysyvältä, avataan uusia työpaikkoja. Tämä viive on tyypillisesti 3–12 kuukautta. Pitkäaikaistyöttömyyden kohdalla viive voi tyypillisesti olla jopa 1–3 vuotta, joskus jopa kauemmin.

Enonkosken kunnanvaltuuston 10.11.2026 (§ 28) vahvistamilla veroprosenteilla Enonkosken kunnan kunnallisverotulojen ennakoidaan vuonna 2027 nousevan noin 5,9 % vuoden 2026 kunnan oman talousarvion ennustetusta tasosta (1 865 000 euroa → 1 975 000 euroa) eli noin 110 000 euroa. Yhteisöveron ennustetaan myös nousevan vuoden 2026 talousarvion ennusteesta noin 24,6 % (475 000 euroa → 592 000 euroa) eli 117 000 euroa enemmän.

Kiinteistöveron osalta ennakoidaan verotulokertymän olevan vuonna 2027 noin 619 000 euroa eli samaa tasoa kuin vuoden 2026 talousarvion ennuste. Kokonaismuutos verotulojen osalta on noin 7,6 % (n. 225 000 euroa) suurempi vuonna 2027 verrattuna vuoden 2026 talousarvion ennusteeseen (2 961 000 euroa → 3 186 000 euroa)

Talousarviossa on huomioitava, että em. verojen kertymistä on verrattu vuoden 2026 kunnan talousarvion lukuihin, joka on laadittu syksyllä 2025. Veroennustetta on päivitetty vuoden 2026 aikana viisi kertaa ja oheisesta taulukosta näkyy ennusteet tilanteen syyskuun 2026 mukaan, jolloin on tehty viimeisin päivitys kuntien verotulojen ennustekehikkoon. Näitä lukuja vertailtaessa kokonaismuutos verotulojen osalta olisi

noin + 1,6 % (noin 51 000 euroa) suurempi vuonna 2027 verrattuna vuoden 2026 ennusteeseen (3 135 000 euroa → 3 186 000 euroa).

VEROTULOJEN MUUTOS

Kommentti [AS5]: Automaattisesti päivittyvä taulukko

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Kunnallisvero	1 864 494	1 865 000	1 975 000	2 001 000	2 062 000
Muutos, %	-	**0,0 %**	**5,9 %**	**1,3 %**	**3,1 %**
Osuus yhteisöverosta	465 936	475 000	592 000	618 000	643 000
Muutos, %	-	**2,0 %**	**24,6 %**	**4,4 %**	**4,1 %**
Kiinteistövero	615 127	621 000	619 000	619 000	619 000
Muutos, %	-	**1,0 %**	**-0,3 %**	**0,0 %**	**0,0 %**
Verotulot yhteensä	**2 945 557**	**2 961 000**	**3 186 000**	**3 238 000**	**3 324 000**
Muutos, %	-	**0,5 %**	**7,6 %**	**1,6 %**	**2,7 %**

Taulukko Enonkosken kunnan verotulojen ennustekehikko 2025–2029. Lähde Kuntaliitto syyskuu 2026.

VEROENNUSTEET

Kommentti [AS6]: Täytetään käsin suoraan wordiin

Verolaji	TA 2026	VM Veroennuste 2026	VM Veroennuste 2027
Kunnallisvero	1 865 000	1 995 000	1 975 000
Yhteisövero	475 000	541 000	592 000
Kiinteistövero	621 000	599 000	619 000
Verotulot	2 961 000	3 135 000	3 186 000

Taulukko Enonkosken kunnan verotulot talousarvio 2026 ja ennustekehikko v. 2026–2027. Lähde Kuntaliitto syyskuu 2026.

Valtiovarainministeriö on syyskuussa 2026 päivittänyt uudet valtionosuuslaskelmat vuodelle 2027 ja Kuntaliitto tuo 23.9.2026 esille, että luvut ovat kuntien kannalta karuja, sillä valtionosuudet supistuvat kuluvaan vuoteen verrattuna, vaikka kustannukset kasvavat.

Hallituksen päätösperäisiä toimia ovat indeksileikkauksen kiristäminen 2,8 %-yksikköön, jolloin 3,5 prosentin indeksikorotus sulaa lähes olemattomiin. Indeksileikkaus heikentää kuntien tulopohjaa 91 miljoonalla eurolla.

Sen lisäksi vuonna 2027 jatkuu jo tänä vuonna toteutunut kevään 2025 kehysriihessä päätetty 75 miljoonan euron eli noin 2 prosentin lisäleikkaus. Valtionosuuksiin tulee myös näennäinen noin 40 miljoonan euron lisäys valtionosuusperusteisten tehtävien muutosten myötä. Näennäistä on erityisesti 24 miljoonan kotoutumiskorvausrahojen siirto osaksi valtionosuuksia. Tämä raha on siis tullut kunnille aiemmin muuta reittiä, ja siltä osin kyse on nollasummapelistä.

Suurimman yksittäisen loven kunnille maksettaviin valtionosuuksiin tekee perustoimeentulotuen kustannusten kasvu. Kunnat rahoittavat puolet perustoimeentulotuesta ja ensi vuonna valtionosuuksista vähennetään vuoden 2025 toimeentulotukimenojen toteuma, joka oli 480 miljoonaa euroa. Tämä on 120 miljoonaa enemmän kuin vuoden 2024 toteuma, joka vähennetään kuluvan vuoden valtionosuuksista.

Valtiovarainministeriön kautta tulevat valtionosuudet ja veromenetysten korvaus yhteensä ovat tämän syyskuun ennakkolaskelman mukaan 4,02 miljardia euroa eli 715 euroa keskimäärin kuntalaista kohti. Summa on lähes 30 miljoonaa euroa vähemmän kuin kuluvana vuonna.

Kokonaispotti rakentuu siten, että peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta on kunnille yhteensä 2,6 miljardia euroa (eli 530 euroa asukasta kohti). Se on nettomääräisesti 140 miljoonaa euroa (6 euroa/asukas) vähemmän kuin kuluvana vuonna. Kuntakohtainen vaihtelu on kuitenkin suurta tässä kuten muissakin valtionosuuslaskelman osissa.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on tämän hetken laskelmassa 805 miljoonaa euroa, 22 miljoonaa euroa enemmän kuin tänä vuonna. Veromenetysten korvaukset kasvavat tämän vuoden tasosta noin 90 miljoonalla eurolla 616 miljoonaan euroon. Tässä syynä ovat veroperustemuutokset eli kunnat menettävät tuon rahan vastaavasti kunnallisveron vähennysten kautta.

Kuntakohtaiset muutokset voivat olla suuria, ja vaihtelua aiheuttavat nyt ja tulevaisuudessakin erityisesti lasten määrän väheneminen — muutamalla harvalla kunnalla myös kasvu — sekä verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen muutokset. Kuntaliitto tuo esille, että tältäkin osin on hyvä muistaa, että tasaukseen tuleva lisäys on kompensaatiota kunnalle verotulojen keskimääräistä heikommasta kehityksestä, mikä ei sinänsä ole ilon aihe. Jos jossain kohtaa valtionosuuksien supistumisesta voisi kunnassa iloita, se olisi juuri verotuloihin perustuva tasaus, koska silloin kunnan veronmaksajilla on mennyt hyvin.

Järjestelmää täydentää tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville kunnille myönnettävä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen. Kunta päättää itse valtionosuuksiensa kuten verotulojensakin käytöstä ja hyötyy taloudellisesti, jos järjestää palvelunsa kustannustehokkaasti.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, jota hallinnoi valtiovarainministeriö, ja
2. opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtiovarainministeriön hallinnoima peruspalvelujen valtionosuus on näistä taloudellisesti merkittävämpi.

Vaikka hallinnollisen jaon perusteella voisi päätellä toisinkin, niin valtaosa kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksesta määräytyy valtiovarainministeriön hallinnoiman peruspalvelujen valtionosuuden laskentatekijöiden kautta.

Peruspalvelujen valtionosuus koostuu kuntien kustannuserojen sekä tulopohjan tasauksesta. Kustannuserojen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Tulopohjaa tasataan kunnan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen kautta.

Varsinaisesta peruspalvelujen valtionosuudesta eriytettynä osana kunnille maksetaan myös veromenetysten korvausta.

Vuonna 2027 Enonkosken kunnan peruspalvelujen valtionosuus syyskuun ennakkotiedon mukaan on 1 653 639 euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on 460 679 euroa ja muiden opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet (v. 2026) ovat -381 686 euroa eli valtionosuudet yhteensä ovat 1 732 632 euroa. Vuonna 2027 veromenetysten kompensaation ennuste on 260 111 euroa. Valtionosuudet ja veromenetysten kompensaatiot ovat ennusteen mukaan yhteensä 1 992 743 euroa.

VM:n laskelmien mukaan verrattuna vuotta 2026 vuoteen 2027 valtionosuuksissa on lisäystä noin 12 562 euroa (0,6 %). Vuoden 2027 valtionosuus asukasta kohden on noin 1 565 euroa (ilman kotikuntakorvauksia). Enonkosken kunnan talousarvioon vuodelle 2026 valtionosuuksia oli ennakoitu saatavan yhteensä 2 022 416 euroa. Valtiovarainministeriön laskelma kuntien valtionosuuksista syyskuulta 2026 osoittaa, että Enonkosken kunnalle valtionosuuksia maksettaisiin 1 980 180 euroa vuonna 2026.

Valtionosuudet	TP 2025	Kunnan TA 2026	Vuosiennuste 2027 (VM/KL)
Peruspalvelujen valtionosuus	1 616 521	1 603 771	1 653 639
Valtionosuuksien tasaus	580 067	530 640	460 679
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-350 922	-353 510	-381 686
Verotulomenetysten kompensaatio	241 665	241 515	260 111
Valtionosuudet yhteensä	**2 087 331**	**2 022 416**	**1 992 743**

Kommentti [AS7]: Täytetään käsin suoraan wordiin

Taulukko Valtionosuudet TP2025 - ennuste 2027. Lähde Enonkosken kunta ja VM/Kuntaliitto. Syyskuu 2026.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimusten sopimuskausi on 1.5.2025–29.2.2028. Sopimuskauden pituus on 34 kuukautta, eikä sopimusta voi irtisanoa. Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Korotukset jakautuvat siten että, palkat nousevat 2,50 prosenttia vuonna 2025, 2,47 prosenttia vuonna 2026 ja 2,40 prosenttia vuonna 2027.

Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo kunta- ja hyvinvointialalle kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset. Kehittämisohjelman erät ovat: 0,4 prosenttia vuonna 2026, 0,4 prosenttia vuonna 2027 ja 1,0 prosenttia vuonna 2028.

Kehittämisohjelmassa sovitut erät ovat paikallisia järjestelyeriä. Valtakunnalliset sopijaosapuolet voivat kuitenkin sopia, että vuosien 2026–2027 erät käytetään osin tai kokonaan keskitettynä eränä.

Huomioitavaksi, että kunta-alalla merkittävä muutos tapahtui vuonna 2025, jolloin KVTES:n ja OVTES:n G-osion osalta siirryttiin tasopalkkausjärjestelmään, joka myös lisää palkkakustannuksia.

Talousarviossa tulosalueet ovat varautuneet kulloinkin voimassa oleviin virka- ja työehtosopimuksien mukanaan tuomiin kustannuksiin olemassa olevan tiedon ja ennusteiden mukaan. Talousarvion henkilöstökuluihin on tehty varaus reilun + 4,0 % korotukseen.

Enonkosken kunnan talousarvion suunnittelu perustuu tällä hetkellä arvioitavissa oleviin tietoihin ja oletuksiin yleisestä talouskehityksestä sekä kuntien ja valtion kustannusjaosta. Enonkosken kunnalla on edelleen keskeisenä tavoitteena peruspalveluiden tuottaminen kuntalaisille laadukkaasti ja taloudellisesti sekä kunnan strategisten tavoitteiden toteutuminen. Mikäli yleisessä talouskehityksessä tai hallitusohjelman toteutuksessa tulee esille merkittäviä linjauksia tai päätöksiä, talousarvion raamia on tarkistettava uudelleen vuoden 2027 aikana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannusten siirtyessä hyvinvointialueelle kunnan talousarvioon tuli jo vuonna 2023 merkittäviä muutoksia sekä palvelujen ostoihin, mutta samalla myös verotuloihin sekä valtionosuuksiin. Terveydenhuollon palveluista kunnan vastuulle jäi edelleen ympäristöterveydenhuollon palvelut, jotka Savonlinnan kaupunki tuottaa kunnalle isäntäkuntamallilla. Kunnan vastuulle jäi edelleen terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen.

Merkittävä muutos tapahtui myös työelämäpalveluiden osalta, kun vuonna 2025 toteutettu TE2025-uudistuksen myötä TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Tavoitteena oli, että TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Enonkosken kunta, Sulkavan ja Rantasalmen kunnat sekä Savonlinnan kaupunki muodostivat vuoden 2025 yhteisen Savonlinnan seudun työllisyysalueen.

Investoinneissa on huomioitu kunnan välttämättömät investointitarpeet tulevalle vuodelle 2027 sekä taloussuunnitelmavuosille 2028–2029.

Talousarvion valmistelussa käytettiin seuravia veroprosentteja; tuloveroprosentti 8,40 %, yleinen kiinteistöveroprosentti 1,0 % (rakennukset) ja 1,30 % (maapohja) ja vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,70 %.

Vuosikate on 431 525 euroa (506 063 euroa vuonna 2026). Vuosikate ei kata suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat arvioitu 614 081 euroa (629 053 euroa vuonna 2026).

2.7. Käyttötalous (ulkoinen)

Ulkoiset toimintakulut ovat noin 6,8 miljoonaa euroa ja ulkoiset toimintatuotot ovat 1,8 miljoonaa euroa.

Toimintakulut nousevat noin 220 000 euroa verrattuna vuoteen 2026. Nousu toimintakuluissa selittyy nousulla henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat. Kunnan omasta toiminnasta sivistystoimen toimintakulut ovat noin 3,3 miljoonaa euroa. Toimintatuottoja on arvioitu saatavan noin 48 000 euroa enemmän verrattuna vuoden 2026 talousarvioon.

2.8. Enonkosken kunnan investoinnit vuodelle 2027

Talousarviovuodelle esitetään 727 000 euron nettoinvestointeja. Esityksessä suurimmiksi investoinneiksi esitetään mm. Tervarannantien peruskorjaus sekä vesi- ja viemärilinjan korjaus, Koskipirtin purkaminen ja torialueen parantaminen sekä urheilukentän peruskorjaus.

Talousarviovuoden investoinnit pyritään rahoittamaan suunnitelman mukaan pääosin kunnan kassavaroilla ja talousarvioon ei ole tehty lainavarausta vuodelle 2027. Tarkempi luettelo investoinneista liitteenä.

2.9. Tulojakauma 2027 (ulkoinen)

Verotulojen arvioidaan nousevan noin 7,6 % vuoden 2026 talousarviosta, valtionosuustulojen nousevan noin 0,6 % ja toimintatuottojen nousevan 2,8 %.

TULOJAKAUMA

	TA 2026	TA 2027	Muutos
Verotulot	2 961 000	3 186 000	7,6 %
Valtionosuudet	2 022 416	1 992 743	-1,5 %
Toimintatuotot	1 740 266	1 788 758	2,8 %
Rahoitustuotot	351 500	256 500	-27,0 %
Yhteensä	**7 075 182**	**7 224 001**	**2,1 %**

Kommentti [AS8]: Automaattisesti päivittyvä taulukko

3. KUNNAN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTIA

3.1. Verotus, taksat ja valtionosuudet

Talousarvio 2027 on laadittu Enonkosken kunnanvaltuuston 10.11.2026 vahvistamalla 8,40 kunnallisella tuloveroprosentilla ja seuraavilla kiinteistöveroprosenteilla:

- yleinen kiinteistöveroprosentti (rakennukset) 1,00
- yleinen kiinteistöveroprosentti (maapohja) 1,30
- vakituiset asuinrakennukset 0,70
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,30
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 2,00

3.2. Lainoitukset

Lainaa ei ole suunniteltu otettavaksi talousarviovuonna 2027 eikä suunnitelmavuosille 2028–2029.

3.3. Tulevaisuus

Enonkosken kunnan tulevaisuuden kuvaan vaikuttaa merkittävästi maailman tilanne sekä valtiontalous. Enonkosken kunnan tulorahoitus muodostuu edelleen pääasiassa verotuloista ja valtionosuuksista.

Suurimpia haasteita tulevaisuudessa pienten kuntien osalta tulee olemaan mm. valtionosuusuudistus ja verotulojen kehitys, johon vaikuttavat mm. työikäisten määrä ja työllisyysaste. Samoin lapsiperheiden määrä kunnassa vaikuttaa perusopetukseen ja sitä kautta valtionosuuksiin.

Pienen kunnan tulee edelleen täyttää samat lainsäädännölliset vaatimukset kuin isommankin mm. kirjanpidon, henkilöstöhallinnon, kuntien tilastoinnin, tietoteknisten ratkaisujen ja ohjelmistojen osalta. Kunnan näkökulmasta haasteena on nyt ja tulevaisuudessa osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, jolla palvelut kuntalaisille voidaan turvata.

3.4. Seuranta

Kunnan taloussuunnitelmassa näkyvät toiminta-ajatukset ja palvelusuunnitelmat, strateginen päämäärä, strateginen tavoite, hallinto/yksikkökohtainen tavoite ja mittari vuodelle 2027.

Seuranta tapahtuu edellä olevien tasojen mukaisina 30.6. ja 31.12. tilanteista annettavilla seurantaraporteilla, joista näkyy toiminnan ja talouden kehittyminen. Tavoitteita ja mittausta on kehitetty vuoden 2020 talousarvion valmistelusta lähtien tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen perusteella. Tarkastuslautakunta seuraa tavoitteiden toteutumista ja antaa tilintarkastuksen yhteydessä selvityksen toteutumisesta. Vuoden 2027 talousarvion pohjana on uusi kuntastrategia ja toimeenpano-ohjelma 2026–2029.

3.5. Riskienhallinta

Kuntalain (410/2015) 39 § mukaan kunnanhallituksen tulee huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Näin pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riski tarkoittaa mahdollisuutta vaaraan, tappioon tai vastoinkäymiseen, joka voi olla taloudellinen, operatiivinen tai aineeton – ns. maine- tai yksilöriski.

Kuntakonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään - strategiset, taloudelliset, toiminnalliset ja vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Konsernihallintoon kuuluvat kunnan ja kuntakonsernin johtamista tukevat palvelut, ympäristöterveydenhuolto, maankäytön hallinta sekä kunnan elinvoimaisuutta ja työllisyyttä tukevat palvelut. Siksi konsernihallinnon onnistuminen omassa toiminnassaan ja konsernihallinnon toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on olennaista koko kunnan menestymisen kannalta.

Konsernihallinnon toiminnallisten tavoitteiden avulla pyritään kehittämään niin kuntaorganisaation sisäistä toimintaa kuin kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaa. Vuodelle 2027 asetetut tavoitteet ovat toteutettavissa olevia asioita, mutta vaativat onnistunutta resurssien kohdentamista aikana, jolloin erityisesti henkilöresurssit ovat rajalliset. Riskinä on, että tavoitteissa ei onnistuta, koska resurssit kuten henkilöstön ajankäyttö ei riitä tavoitellun tason saavuttamiseen.

Konsernihallinnon merkittävimmät riskit ja keinot niiden hallitsemiseksi.

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suu-ruus 1–3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumis-aikataulu
Päätösten lainmukaisuus, lainsäädännön muutokset jäävät huomioimatta.	Taloudelliset seuraukset, oikeusvastuut, imagohaitta.	3	Laki- ja sääntömuutosten seuraaminen, koulutus.	Kunnossa.	Jatkuva.
Tietojärjestelmät (IT-palvelujen jatkuvuus, datan häviäminen tai vahingoittuminen, sovellusten toimimattomuus, ulkoiset uhat).	Palvelutuotannon vaarantuminen, hidastuminen, loppuminen, asianhallintajärjestelmä (vaikutus päätöksentekoon), rahaliike, ohjelmat, sovellukset jne. eivät toimi, tietovuodot.	2	Asianhallinta järjestetty asianmukaisesti, käyttäjäoikeushallinta, sopimukset, tietoverkkojen hallinta, tietoturvakoulutukset.	Kunnossa.	Jatkuva.
Henkilöstö (saatavuus, osaaminen, liika työkuorma).	Palvelutuotannon ja päätöksenteon vaikeutuminen, hidastuminen tai vaarantuminen. Henkilöstön kuormittuminen, terveysperusteisten poissaolojen lisääntyminen.	3	Osaavien sijaisten saatavuuden turvaaminen mm. koulutuksella, varahenkilö-järjestelmällä. Henkilöstön koulutus, tyky-toiminta, yhteistyö tth:n kanssa. Myönteinen työnantajakuva.	Kesken.	Jatkuva.
Talous.	Talouden tasapainon romahtaminen.	2	Talouden toteuman seuranta, ennakointi, pienet laina- ja takausvastuut, matalariskiset sijoitukset.	Kunnossa.	Jatkuva.

Riskin suuruus:
1 = vähäinen riski
2 = kohtalainen riski
3 = merkittävä riski

Vuoden 2027 talouden ja toiminnan arvioinnin yhteydessä hallintokunnat antavat raportin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutumisesta. Talousarviossa on puolestaan pyritty kartoittamaan ja tunnistamaan kunnan toiminnan ja talouden kannalta merkittävimpiä riskejä hallintokunnittain. Riskienhallintalomakkeelle on listattu erilaiset strategiset, toimintaan, talouteen ja vahinkoihin liittyvät riskit, niiden suuruus, seuraukset ja tarvittavat toimenpiteet, sekä hallinnan aikatauluttaminen ja seuranta.

3.6. Sitovuus

Avaintulokset ja vastuualueet ovat sitovia, ellei toisin ole mainittu kyseessä olevassa kohdassa. Vastuualueiden toimintakate on sitova valtuustoon nähden. Poikkeamiseen tulee olla perusteltu syy ja lisämäärärahaa täytyy hakea kunnanvaltuustolta hyvissä ajoin. Määrärahoihin liitetyt perustelut ovat myös sitovia siltä osin kuin ne on mainittu. Investointien sitovuustaso on nettokustannukset investointihankkeittain.

3.7. Yhteistoiminta

Enonkosken kunta tekee yhteistyötä mm. seuraavien tahojen kanssa:

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut, Etelä-Savon hyvinvointialue
2. Maakunnan yleinen kehittäminen, maakuntatasoinen maankäytön suunnittelu, maakunnan edunvalvonta, Etelä-Savon maakuntaliitto
3. Ympäristöterveydenhuollon palvelut, Savonlinnan kaupunki
4. Työllisyyspalvelut, Savonlinnan seudun työllisyysalue
5. Enonkosken kunnan henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut, Sarastia Oy
6. Aloittavien yritysten neuvonta ja kehittämishankkeet, Itä-Savon Uusyrityskeskus
7. Toisen asteen ammatillinen koulutus, Itä-Savon koulutuskuntayhtymä (Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto Samiedu)
8. Maaseutuviranomaispalvelut, Savonlinna kaupunki, Itä-Savon maaseututoimi
9. Itä-Suomen elinvoimakeskus
10. Lupa- ja valvontavirasto
11. Maaseudun paikallinen toimintaryhmä (Leader-toiminta) SavonLuotsi Leader ry
12. Tietotekniikkalaitteistot ja -ratkaisut, Frendy Oy
13. Enonkosken kunnan www- ja intranetsivujen ratkaisut, Digitoimisto Digitaali Oy
14. Kansalaisopistopalvelut, Linnalan Setlementti ry
15. Hankintatoimen palvelut, Sansia Oy ja Savonlinnan kaupungin hankintatoimi
16. Koloveden luontotupa, Enonkosken 4H-yhdistys
17. Kaukolämmön tuotanto, Pro Pellet Oy
18. Löytöeläimet, Eläinsuojeluyhdistys Elämänlanka ry
19. Tapahtumayhteistyö, mm. Jäälinna ry, Eläköön Enonkoski ry, Kulttuuriosuuskunta Vehrä, Enonkosken Yrittäjät ry, HEBE Productions Luovien alojen tuotantoyhtiö, muut yritykset, yhdistykset ja järjestöt

4. HENKILÖSTÖ

Henkilöstömenot ovat vuoden 2027 talousarviossa noin 3,5 miljoonaa euroa, sisältäen myös luottamushenkilöiden palkkiot. Vuoden 2026 talousarviossa henkilöstömenojen osuus oli noin 3,3 miljoonaa euroa. Tämä merkitsee noin 5,9 %:n nousua vuoteen 2026 verrattuna.

Kommentti [AS9]: Henkilötyövuodet täytetään excel-taulukkoon kansiossa 04 Taustatiedostot -> 280 Talousarvion muut taulukot -> 295 Henkilötyövuodet

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKATOIMEN HENKILÖTYÖVUODET

	2026	2027	2028	2029
Vakanssit				
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
hallintosihteeri	0,40	0,40	0,40	0,40
kirjastovirkailija	1,69	1,69	1,69	1,69
lehtori /aineenopettajat	5,82	6,00	6,00	6,00
luokanopettaja	6,72	6,71	6,71	6,71
erityisopettaja	1,00	1,00	1,00	1,00
ma. tuntiopettaja	0,19	0,29	0,29	0,29
koulunkäynninohjaaja	4,25	4,24	4,24	4,24
päiväkodin johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
varhaiskasvatuksen opettaja	3,00	3,00	3,00	3,00
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	8,00	7,00	7,00	7,00
päiväkodin ryhmäavustaja	0,65	0,78	0,78	0,78
henkilökohtainen avustaja	0,60	0,00	0,00	0,00
ravitsemistyöntekijä oppisopimus	1,00	0,00	0,00	0,00
ruokapalveluvastaava	1,00	1,00	1,00	1,00
ravitsemistyöntekijä	2,00	3,00	3,00	3,00
oppisop. koulunkäynninohjaaja	0,00	0,00	0,00	0,00
toimistosihteeri (vapaa-aikatoimi)	0,20	0,20	0,20	0,20
liikunta- ja hyvinvointiohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00
liikuntapaikkojen hoitaja	0,70	0,70	0,70	0,70
koulunkäynninohjaaja-nuorisotyöntekijä	1,00	1,00	1,00	1,00
koulunuorisotyöntekijä	1,00	1,00	1,00	1,00
varhaiskasvatuksen sosionomi		2,00	2,00	2,00
Yhteensä	**43,22**	**44,01**	**44,01**	**44,01**

TEKNISEN TOIMEN HENKILÖTYÖVUODET

	2026	2027	2028	2029
Vakanssit				
kunnaninsinööri	1,00	1,00	1,00	1,00
toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00
vesilaitoksen vastaava hoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00
kiinteistönhoitaja/laitosmies/rakennusmies	2,30	2,30	2,30	2,30
kiinteistönhoitaja/yleiset alueet	2,00	2,00	2,00	2,00
siistijä	4,00	4,00	4,00	4,00
kiinteistönhoitaja oppisopimus	1,00	0,50	0,00	0,00
määräaikaiset ja kausityöntekijät	1,00	1,00	1,00	1,00
Yhteensä	**13,30**	**12,80**	**12,30**	**12,30**

YLEISHALLINNON HENKILÖTYÖVUODET

	2026	2027	2028	2029
Vakanssit				
kunnanjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00
hallintosihteeri	0,60	0,60	0,60	0,60
toimistosihteeri	1,80	1,80	1,80	1,80
Yhteensä	**3,40**	**3,40**	**3,40**	**3,40**

ELINKEINOTOIMEN HENKILÖTYÖVUODET

	2026	2027	2028	2029
Vakanssit				
elinvoimakoordinaattori	1,00	1,00	1,00	1,00
työsuunnittelija	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**1,00**	**1,00**	**1,00**	**1,00**

HENKILÖTYÖVUOSIEN YHTEENVETO

	2026	2027	2028	2029
Kunnan henkilöstö yhteensä	**60,92**	**61,21**	**60,71**	**60,71**
Työllistetyt				
Sivistystoimi	0,00	0,00	0,00	0,00
Tekninen toimi	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleishallinto	0,00	0,00	0,00	0,00
Työllistetyt yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Kaikki yhteensä	**60,92**	**61,21**	**60,71**	**60,71**

5. ENONKOSKEN KUNNAN KUNTASTRATEGIA 2026-2029

5.1. Kuntastrategia ja toimeenpano-ohjelma

Kuntalain (410/2015) 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon: 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen; 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen; 3) kunnan tehtäviä laeissa säädetyt palvelutavoitteet; 4) omistajapolitiikka; 5) henkilöstöpolitiikka; 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet; 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Strategian toteuttamisohjelmat ja niiden mukaiset toimenpiteet ovat poikkihallinnollisia ja koskettavat kaikkia tai useita kunnan toimialoista. Niiden laatiminen ja toteuttaminen edellyttää monitoimijaisuutta sekä verkostoitumista sekä kunnan sisällä että usein myös kuntaorganisaation ulkopuolella.

Kuntastrategia ja sen toteuttamisohjelmat ovat taloussuunnitelman perusta ja samalla ohjeistus talousarvion laadinnalle. Näin ollen strategia valutetaan käytäntöön talousarvion kautta vuosittaisiin toiminnan ja talouden tavoitteisiin.

Enonkosken kunnan kuntastrategia 2026 - 2029 hyväksytty kunnanvaltuuston 16.12.2025 (§ 69) kokouksessa. Kuntastrategia toimeenpano-ohjelma on hyväksytty kunnanhallituksen 18.8.2026 (§ 145) kokouksessa. Vuoden 2027 talouarvio perustuu kuntastrategiaan 2026-2029.

5.2. Strategiasta johdetut valtuustotason tavoitteet vuodelle 2027

PÄÄMÄÄRÄ/TAVOITE	KEINOT/TOIMENPITEET	MITTARI JA TAVOITETASO
ENONKOSKI KUTSUU **-rikas tapahtumatarjonta** **-aktiivinen tiedotus tapahtumista ja käyntikohteista** **-kuntabrändin näkyvyys** **-kuntalaisten hyvinvointi**	Viestintä ja markkinointi on tavoitteellisella ja ajantasaista kunnan tärkeimpien viestintäkanavien kautta (www-, FB- ja Instagram-sivut).	**Mittari:** Somealustojen analytiikka (julkaisujen tavoitettavuus, seuraajamäärien kehitys). **Tavoitetaso:** Seuraajat ja julkaisujen määrä pysyvät samalla tasolla tai nousevat.
	Kunta tekee yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa lapsiperheiden arjen tukemisessa.	**Mittari:** Etelä-Savon perhekeskustoiminnan mallin mukainen toiminta. **Tavoitetaso:** Enonkoskella toimii perhekeskusmallin mukainen avoin kohtaamispaikka lapsiperheille ja nuorille.
	Kunta tekee tiivistä yhteistyötä Savonlinnan seudun työllisyysalueen ja hyvinvointialueen kanssa.	**Mittari:** Työttömyystilasto (% osuus työvoimasta). **Tavoitetaso:** Työttömyys-% pysyy alle maakunnan keskiarvon.

PÄÄMÄÄRÄ/TAVOITE	KEINOT/TOIMENPITEET	MITTARI JA TAVOITETASO
AKTIIVISET KUNTALAISET **-yhdistysten ja yhteisöjen tukeminen** **-hanketyö** **-osallistumisen, liikkumisen ja harrastamisen tukeminen**	Osallistumme hankkeeseen/hankkeisiin, jotka tukevat kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita, kuten elinvoiman kasvattamista, yhteistyötä, hyvinvoinnin edistämistä tai taloudellisuutta.	**Mittari:** Hankkeiden lukumäärä ja mahdolliset hankkeista saatavat tulokset (hankekohtaiset mittarit). **Tavoitetaso:** Osallistumme valtuustokauden aikana vähintään yhteen omaan tai yhteishankkeeseen, joka tukee kuntastrategiaa ja/tai kunnan kehittämistä.
	Kunta huolehtii kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä tarjoamalla hyvät sekä saavutettavat liikuntapalvelut ja -paikat.	**Mittari:** Liikuntapalvelujen maksut kuntalaisille sekä liikuntapaikkojen toimivuus/turvallisuus. **Tavoitetaso:** Maksuttomia liikuntapalveluja on tarjolla kuntalaisille ikään ja terveyteen katsomatta. Liikuntapaikat pidetään kunnossa.

PÄÄMÄÄRÄ/TAVOITE	KEINOT/TOIMENPITEET	MITTARI JA TAVOITETASO
HYVÄT ELÄMÄN EDELLYTYKSET **-määrätietoinen ja tavoitteellinen toiminta** **-kuntatalouden tasapaino** **-luontoarvot, alkutuotanto ja monipuolinen yrittäjyys** **-palvelujen uudistaminen** **-yhteistyö ja verkostoituminen**	Teemme kuntana sen, mitä lupaamme. Toiminta kunnassa on ammattitaitoista ja läpinäkyvää. Päätöksenteko on johdonmukaista ja perusteltua sekä vastuullista. Kunnassa ollaan avoimia tulevaisuudelle sekä uusille ideoille ja kokeiluille. Pyrimme omilla periaatteillamme ja toimintatavoillamme rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua. Kehitämme toimintaamme huomioiden eri väestöryhmät.	**Mittari 1:** Lapsivaikutusten arviointi. **Tavoitetaso 1:** Lapsivaikutusten arviointia tehdään systemaattisesti ja arviointi huomioidaan päätöksenteossa.
	Kysymme ja hyödynnämme asukkaiden mielipiteitä kunnan palvelutuotannosta ja kehittämisestä.	**Mittari:** Kuntalaiskysely kerran vuodessa sähköisenä ja lomakekyselynä. **Tavoitetaso:** Tulokset pysyvät edellisen vuoden tasolla tai kohenevat**.**
	Vaikutamme aktiivisesti kansallisen ja seudullisen tason suunnittelussa ja päätöksenteossa. Vahvistamme yhteistyötä kuntien, hyvinvointialueen, oppilaitosten ja eri yhteisöjen kanssa.	**Mittari:** Osallistuminen kuntien, hyvinvointialueiden, oppilaitosten ja eri yhteisöjen yhteistyöverkostoihin. **Tavoitetaso:** Eri yhteistyötaho-verkostojen kanssa tapaamisia järjestetään vähintään kerran vuodessa tai tarpeen mukaan eri teemojen mukaisesti.
	Varmistamme henkilöstön saatavuuden, kehittymisen ja työhyvinvoinnin. Tarjoamme houkuttelevan ja viihtyisän työpaikan, sekä olemme kilpailukykyinen työnantaja.	**Mittari:** Henkilöstön työhyvinvointikysely ja täydennyskoulutuksen tilastot. **Tavoitetaso:** Henkilöstön työhyvinvointikyselyn tulokset pysyvät hyvinä tai kohenevat. Henkilöstö osallistuu täydennyskoulutukseen vähintään 2 pv/työntekijä/vuosi.
	Edistämme yritystoimintaa yhteistyössä mm. Itä-Savon uusyrityskeskuksen, koulutuskuntayhtymän ja paikallisen yrittäjäjärjestön kanssa. Yrittäjille on tarjolla neuvontaa ja tukea, yrittäjäkoulutuksia ja -valmennuksia, alueellisia tapahtumia ja tilaisuuksia. Kunta mahdollistaa ja tukee nykyisten ja uusien yrittäjien toimintaedellytyksiä mm. päätöksenteossa ja kaavoituksessa. Eikä em. heikennetä alkutuotannon toimintaedellytyksiä.	**Mittari:** Yritystilastot ja yritysten ja kunnan välisten tapaamisten tilastot. **Tavoitetaso:** Aloittaneiden/ lopettaneiden yritysten suhde on positiivinen. Kunnan ja yritysten tapaamiset vähintään kaksi kertaa vuodessa. **Mittari 1:** Elinkeinovaikutusten arviointi**.** **Tavoitetaso**: Elinkeinovaikutusten arviointia tehdään systemaattisesti ja arviointi huomioidaan päätöksenteossa, erityisesti koskien alkutuotantoa ja metsätaloutta.
	Huolehdimme jatkossakin kunnan talouden tasapainosta, jolla mahdollistamme laadukkaan palvelutuotannon ja strategian toteuttamisen.	**Mittari:** Kunnan talousarvio ja tilinpäätös. **Tavoitetaso:** Kuntatalous on tasapainossa.
	Kuntamme elinvoima, vetovoima ja pitovoima vahvistuu.	**Mittari:** EVP-indeksi (elinvoima, vetovoima, pitovoima-indeksi).

		Tavoitetaso: EVP-kokonaisindeksin tavoite on nykytaso (38,5) tai parempi.

PÄÄMÄÄRÄ/TAVOITE	KEINOT/TOIMENPITEET	MITTARI JA TAVOITETASO
ENONKOSKI NÄKYY JA KUULUU **-rikas historia ja kulttuuriperintö** **-matkailu ja yrittäjyys ovat vahvoja** **-turvallinen, rauhallinen ja viihtyisä asuinympäristö** **-runsas tapahtumatarjonta**	Kunta tekee tiivistä yhteistyötä Savonlinnan Seudun Matkailu Oy:n kanssa.	**Mittari:** Matkailua edistävien hankkeiden lukumäärä. **Tavoitetaso:** Olemme mukana vähintään kahdessa paikallisessa, alueellisessa tai seudullisessa matkailua edistävässä hankkeessa.
	Luomme edellytykset turvalliselle, saavutettavalle ja viihtyisälle asuinympäristölle.	**Mittari:** Väestötilasto. **Tavoitetaso:** Nettoväestömuutto pysyy tasapainossa tai on positiivinen.

PÄÄMÄÄRÄ/TAVOITE	KEINOT/TOIMENPITEET	MITTARI JA TAVOITETASO
OPPIMINEN JA KOULUTUS **-avoimet, tasa-arvoiset ja laadukkaat sivistyspalvelut** **-elinikäinen oppiminen** **-varhaiskasvatukseen, kouluun, nuorisotyöhön ja kirjastoon panostaminen** **- nykyajan teknologia ja digitaidot**	Edistämme elinikäisen oppimisen kulttuuria, joka innostaa asukkaita kehittämään itseään ja liittymään osaksi yhteisöä. Oppimisympäristömme ovat turvallisia ja terveellisiä.	**Mittari:** Oppimisympäristön ja liikuntapaikkojen tarkastamiset, korjaukset, poikkeamat - systemaattinen raportointi. **Tavoitetaso:** Oppimisympäristöt ja liikuntapaikat pidetään turvallisena ja terveellisenä toteuttamalla huolto- ja korjaustoimenpiteet säännöllisesti.
	Ajantasaistamme ja kehitämme sähköisiä palveluita. Digitaalisuus on luonteva osa oppimis- ja työympäristöjämme.	**Mittari:** Perusopetuksen oppilaiden tietotekniset valmiudet. **Tavoitetaso:** Perusopetuksen oppilailla on valmiudet käyttää verkko- ja pilvipalveluita sekä tekoälyä vastuullisesti ja tietoturvallisesti.
	Olemme vahva sivistyskunta, jossa varhaiskasvatus, opetus ja koulutus, kirjasto ja nuorisotyö ovat arvostettuja.	**Mittari 1:** Varhaiskasvatuksen asiakaskysely. **Tavoitetaso 1:** Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulokset pysyvät nykyisellä tasolla tai kohenevat. **Mittari 2:** Perusopetuksen seudullinen arviointikysely (kahden vuoden välein). **Tavoitetaso 2:** Perusopetuksen seudullisen arviointikyselyn tulokset pysyvät nykyisellä tasolla tai kohenevat.

5.3. Konserniyhteisöille asetettavat tavoitteet vuodelle 2027

Kuntalain 13 §:ssä on määritelty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Säännöksen mukaisesti valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaa Enonkosken kunnan omistajapoliittisten linjausten ohella Enonkosken kunnan konserniohje.

Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määritellä tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohdolle. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Keskeisen osan konsernista muodostaa Enonkosken Vuokratalot Oy. Tämän lisäksi kunta omistaa 34,64 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Rinnetiestä ja 17,11 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Louhelantiestä.

Kunnalla on myös omistusosuudet Itä-Savon koulutuskuntayhtymässä ja Sateenkaaren koulun kuntayhtymässä, jossa annetaan esi-, perus- ja lisäopetusta vaativaa erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Koulu tarjoaa opetusta kehitysvammaisille, autistisille ja psykososiaalista tukea tarvitseville oppilaille, joiden kotikunnan lähikoulu ei pysty vastaamaan heidän koulunkäyntinsä yksilöllisiin tarpeisiin tai jotka tarvitsevat kasvun, kehityksen sekä oppimisen tueksi laaja-alaista kuntoutusta. Sateenkaaren erityiskoulussa annetaan opetusta koulussa vakituisesti opiskeleville sekä lyhytaikaisilla kuntoutusjaksoilla käyville oppilaille.

Talousarvio 2027

Konsernia ja konserniyhteisöjä koskevat tavoitteet01

Talous

Päämäärä: Kuntakonsernin talous on tasapainossa

Taloussuunnitelmakauden tavoitteet:

1.1 Kunnan toimintakate ei heikkene vuoden 2025 tasosta.
1.2 Kunnan velkataso on kohtuullinen ja asukaskohtainen lainamäärä konsernilainojen osalta ei ylitä 1 500 euroa/asukas.
1.3 Kuntakonsernin toiminnan ja talouden ohjaus ja hallinta on tehokasta.

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Konsernin vuosikate poistoista, %	115,4	100 % + korvaus-investoinnit	100 % + korvaus-investoinnit	100 % + korvaus-investoinnit
Konsernin omavaraisuusaste, %	87,2	70 %	70 %	70 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,5	< 30 %	< 30 %	< 30 %
Tytäryhteisöjen on raportoitava kunnanhallitukselle kertaa/vuosi	2	2	2	2

Enonkosken Vuokratalot Oy

Toiminnan painopistealueet

1. Asuntojen käyttöasteen nostaminen tai pitäminen edellisen tilikauden tasolla ja pitäminen riittävällä sekä taloudellisesti kestävällä tasolla.

2. Vuokra-asuntojen määrän sopeuttaminen kysyntään.
3. Omistajaohjauksen ja yhteistyön kehittäminen kuntaorganisaation kanssa.

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2027	Mittari/Tavoitetaso
Vakaa kuntatalous	Päätökset vuokra-asuntokannan sopeuttamiseksi kysyntää vastaavaksi (purku, myynti) on tehty.	Suunnitelmakauden aikana (2025–2027) tyhjiä asuntoja 5–10 koko asuntokannasta.
	Vuokrataloyhtiön (kiinteistöosakeyhtiö) asunnot asumiskelpoisia.	Kuntoarvio, pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelma, pelastussuunnitelma sekä näiden mukaiset toimet.
	Asuntojen käyttöasteen nostaminen.	Käyttöasteen nostaminen tai pitäminen samalla tasolla vuoden 2025 tilinpäätöksestä.
	Vuokrataloyhtiö raportoi kaksi kertaa vuodessa (kesäkuussa ja joulukuussa tilinpäätöksenä) kirjallisesti yhtiön talouden tilasta ja asuntojen käyttöasteesta.	Raportit toimitetaan keskustoimistoon käsiteltäviksi kesäkuun lopun talousarvion toteumien sekä tilinpäätöksen yhteydessä.
Joustava ja nopea palvelujen saanti	Palvelut asiakkaalle tavoiteajassa ja säännösten edellyttämällä tavalla.	Asuntohakemuksen käsittely välittömästi tai enintään kolmen viikon kuluessa.

6. KÄYTTÖTALOUS

6.1. Kunnanhallitus

KUSTANNUSPAIKAT

Kirjanpidossa kokonaisuus yleishallinto sisältää erillisinä vastuualueina yleishallinto 1300, ympäristöterveydenhuolto 1700, maankäytön hallinta 1800 sekä elinvoiman edistäminen ja työllisyyden hoito 1900.

Omana erillisenä vastuualueenaan on näiden lisäksi tarkastustoimi 1200.

Maankäytön hallinta (1800) ei ole valtuuston nähden sitova, vaan tavoitteellinen määräraha.

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Toimintasuunnitelma 2027–2029

Toimintaympäristön muutos

Kuntaliiton 15.9.2026 julkaiseman tiedotteen mukaan Suomen kuntajärjestelmää on uudistettava nopeasti ja suunnitelmallisesti. Väestönmuutos, väestön ikääntyminen ja kuntien erilaiset tulevaisuudennäkymät haastavat nykyisen kuntarakenteen ja palveluiden järjestämisen. Kuntaliiton näkemyksen mukaan nykyinen kuntajärjestelmä ei ole kestävällä pohjalla ja väestönmuutos heikentää erityisesti osan kuntien toimintakykyä. Jos uudistuksia ei tehdä hallitusti, muutokset tapahtuvat pakon edessä ja palvelut heikkenevät vähitellen.

Kuntaliitto kuitenkin korostaa, että olennaista ei ole kuntien lukumäärä vaan niiden kyky selviytyä tehtävistään. Kuntaliitto kannustaa kuntia tekemään yhteistyötä toisten kuntien kanssa, jolla voidaan parantaa osaamista ja turvata palveluiden jatkuvuutta. Sen sijaan esimerkiksi kuntien tehtävien eriyttämistä Kuntaliitto ei näe ratkaisuna, koska tämä voi kuitenkin lisätä hallinnon monimutkaisuutta ja epäselvyyttä. Kuntaliitto myös korostaa, että pelkät kuntaliitokset eivät kuitenkaan ratkaise talouden ongelmia, vaan hyödyt syntyvät vasta, kun samalla uudistetaan palvelurakenteita ja johtamista sekä kuntien rahoitusjärjestelmä uudistetaan. Kuntaliitto kannustaa kuntia arvioimaan uudelleen omia toimintatapojaan, palvelurakenteitaan ja yhteistyömallejaan. Tulevaisuudessa kaikilla kunnilla ei välttämättä ole samanlaisia mahdollisuuksia tai edellytyksiä tuottaa kaikkia palveluja samalla tavalla. Uudistamisen tavoitteena tulee olla toimintakykyinen kunta, joka pystyy turvaamaan palvelut, paikallisen demokratian ja alueen elinvoiman myös tulevaisuudessa.

Talous

Enonkosken kunnanvaltuuston 10.11.2026 (§ 28) vahvistamilla veroprosenteilla Enonkosken kunnan tuloveron ennakoidaan vuonna 2027 nousevan noin 5,9 % vuoden 2026 kunnan oman talousarvion ennustetusta tasosta (1 865 000 euroa (1 975 000) euroa eli noin 110 000 euroa.

Yhteisöveron ennustetaan nousevan vuoden 2026 talousarvion ennusteesta noin 24,6 % (475 000 euroa (592 000 euroa) eli 117 000 euroa enemmän. Kiinteistöveron osalta ennakoidaan verotulokertymän olevan

vuonna 2027 noin 619 000 euroa, joka on samaa tasoa kuin kunnan oma vuoden 2026 talousarvion ennuste. Kokonaismuutos verotulojen osalta on noin 7,6 % (n. 225 000 euroa) suurempi vuonna 2027 verrattuna vuoden 2026 talousarvion ennusteeseen (2 961 000 euroa (3 186 000 euroa).

Vuonna 2027 Enonkosken kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennakkotiedon (syyskuu 2026) mukaan on 1 653 639 euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 460 679 euroa, muiden opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet (v. 2026) -381 686 euroa eli valtionosuudet ovat yhteensä 1 732 632 euroa. Veromenetysten kompensaation ennuste on 260 111 euroa, jolloin valtionosuudet ja veromenetysten kompensaatiot ovat yhteensä 1 992 743 euroa.

Vuoden 2027 talousarviossa vuosikate on 431 525 euroa, joka ei kata suunnitelmanmukaisia poistoja, jotka ovat 614 081 euroa.

KUNNANHALLITUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	18 545	200 800	252 700	252 700	252 700
Maksutuotot	80	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	33 290	4 000	4 000	4 000	4 000
Muut toimintatuotot	6 034	6 000	6 000	6 000	6 000
Toimintatuotot yht.	**57 949**	**210 800**	**262 700**	**262 700**	**262 700**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-370 057	-362 820	-376 093	-376 094	-376 094
Palvelujen ostot	-630 287	-855 440	-884 480	-884 480	-884 480
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 047	-21 310	-23 150	-23 150	-23 150
Avustukset	-197 766	-206 889	-206 889	-206 889	-206 889
Muut toimintakulut	-42 183	-148 188	-141 527	-141 527	-141 527
Toimintakulut yht.	**-1 263 341**	**-1 594 647**	**-1 632 139**	**-1 632 140**	**-1 632 140**
Toimintakate	**-1 205 392**	**-1 383 847**	**-1 369 439**	**-1 369 440**	**-1 369 440**
Poistot ja arvonalentumiset	-32 462	0	-5 000	-5 000	-5 000
Yhteensä	**-1 237 853**	**-1 383 847**	**-1 374 439**	**-1 374 440**	**-1 374 440**

6.2. Konsernihallinto

6.2.1. Tarkastuslautakunta

6.2.1.1. Tarkastustoimi

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava muun muassa valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunnan on muun muassa huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävä on jaettu selkeästi kahtia: tehtävien hoitamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvästä tarkoituksenmukaisuusarvioinnista vastaa tarkastuslautakunta ja varsinaisesta tilintarkastuksesta ammattitilintarkastaja.

Tarkastustoimen tavoitteena on toimintojen tuloksellisuuden sekä kunnan toiminnan laillisuuden ja julkisen luotettavuuden edistäminen. Tarkastuslautakunta kehittää yhteistyössä hallintokuntien kanssa tavoitteiden asettamista ja niiden toteutumisen arviointia

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Hyvät elämän edellytykset
1) Tarkastuslautakunta arvioi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja saa tarkempaa taustatietoa ja tilannekuvaa kunnan toiminnasta.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Kokouksiin kuultavaksi kutsuttujen lukumäärä. Tavoitetaso: Tarkastuslautakunta kutsuu kokouksiin kuultavaksi vähintään neljä asiantuntijaa tai viranhaltijaa.
2) Sidonnaisuusilmoituksien noudattamisen valvonta.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Sidonnaisuusilmoitukset. Tavoitetaso: Tarkastuslautakunta vie sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle kerran vuodessa.

TARKASTUSTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 031	-5 196	-5 202	-5 202	-5 202
Palvelujen ostot	-13 819	-16 140	-16 130	-16 130	-16 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-63	-60	0	0	0
Toimintakulut yht.	**-17 914**	**-21 396**	**-21 332**	**-21 332**	**-21 332**
Toimintakate	**-17 914**	**-21 396**	**-21 332**	**-21 332**	**-21 332**
Yhteensä	**-17 914**	**-21 396**	**-21 332**	**-21 332**	**-21 332**

6.2.2.Kunnanhallitus

6.2.2.1. Yleishallinto

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1301 Vaalit, 1310 Kunnanvaltuusto, 1320 Kunnanhallitus, 1330 Maahanmuutto, 1340 Keskustoimisto, 1350 Muu yleishallinto

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Kunnanvaltuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarvioista ja taloussuunnitelmasta, tilinpäätöksestä, varallisuuden hoidosta ja sijoitustoiminnan perusteista jne. Valtuustolle kuuluu myös edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, kunnan henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta sekä toiminnan omistajaohjauksesta. Kunnanhallitus huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa työnantajana.

Keskustoimisto luo edellytykset kunnan ylimmän luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon sekä kunnan koko organisaation tulokselliselle työskentelylle, vastaa keskitetyistä hallintopalveluista sekä edistää kunnan toiminta-ajatuksen ja vastuualueiden valitsemien kehittämistavoitteiden toteutumista. Muu yleishallinto käsittää Savonlinnan kaupungin hankintatoimen, Etelä-Savon maakuntaliiton, Suomen Kuntaliiton, KT Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat, eri yhdistysten jäsenyydet, vanhus- ja vammaisneuvoston, tyky-toiminnan, ammattiyhdistys- ja työsuojelutoiminnan, yhteisöjen perustoiminta-avustukset, lapsiperheiden tukemisen ja kunnan osuuden verotuskustannuksiin.

Sarastia Oy vastaa kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista. ICT-palvelut ja -tuen tuottaa Frendy Oy ja tietosuojavastaavan palvelut tuottaa Enonkosken kunta itse.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Kunnan alueella toimivat yhteisöt ovat aktiivisia ja elinvoimaisia.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Toteutuneiden kunnan ja yhteisöjen yhteistyötapaamisten lukumäärä ja tapaamiseen osallistuneiden lukumäärä. Tavoitetaso: Kunta järjestää vähintään kaksi yhteistyötapaamista paikallisten yhteisöjen kanssa, joihin osallistuu vähintään 10 henkilöä eri yhteisöistä.
Hyvät elämän edellytykset
2) Kunnan henkilöstön toiminta- ja työkyky luovat perustan laadukkaille kuntapalveluille.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Terveysperusteiset poissaolot. Tavoitetaso: Terveysperusteiset poissaolot ovat alle kunta-alan keskiarvon (13,2 poissaolopäivää/työntekijä vuonna 2025).
3) Kunta varautuu mahdolliseen lakimuutokseen, joka velvoittaa kunnan julkaisemaan ostolaskunsa ja pienhankinnat avoimesti ja keskitetysti.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Ostolaskudatan julkaisun ajantasaisuus. Tavoitetaso: Kunta kartoittaa ostolaskudatan avaamisen mahdollisuudet ja kustannukset.
Oppiminen ja koulutus
4) Kunnan tiedonhallintamalli kuvaa ja ohjaa kunnan tietojen käsittelyä, säilyttämistä, tietoturvaa ja tietojärjestelmien toimintaa koko tiedon elinkaaren ajan.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Tiedonhallintamallin ajantasaisuus. Tavoitetaso: Tiedonhallintamalli on ajan tasalla.
5) Henkilöstön tietosuojaosaaminen on ajan tasalla.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Tietosuojakoulutuksiin osallistuneiden lukumäärä henkilöstöstä. Tavoitetaso: Kaikki työntekijät suorittavat säännöllisesti tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksia. Uudet työntekijät perehdytetään heti työsuhteen alussa.

YLEISHALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	4 728	800	2 700	2 700	2 700
Maksutuotot	80	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 667	4 000	4 000	4 000	4 000
Muut toimintatuotot	1 146	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**7 621**	**4 800**	**6 700**	**6 700**	**6 700**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-294 459	-294 921	-309 173	-309 173	-309 173
Palvelujen ostot	-293 412	-377 300	-380 200	-380 200	-380 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 381	-14 000	-14 550	-14 550	-14 550
Avustukset	-21 628	-32 000	-32 000	-32 000	-32 000
Muut toimintakulut	-38 106	-81 429	-74 875	-74 875	-74 875
Toimintakulut yht.	**-659 986**	**-799 650**	**-810 798**	**-810 798**	**-810 798**
Toimintakate	**-652 365**	**-794 850**	**-804 098**	**-804 098**	**-804 098**
Poistot ja arvonalentumiset	-32 462	0	-5 000	-5 000	-5 000
Yhteensä	**-684 826**	**-794 850**	**-809 098**	**-809 098**	**-809 098**

6.2.2.2. Ympäristöterveydenhuolto

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän kustannuspaikaan kuuluvat elintarvikevalvonta ja -neuvonta, eläinlääkäripalvelut, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, terveydensuojelun edistäminen ja valvonta sekä tupakkalain valvonta.

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Kunnilla on päävastuu ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön ja valvonnan toimeenpanosta omilla alueillaan. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä kunnissa säädetään laissa ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 410/2009. Kunnan vastuulla olevat ympäristöterveydenhuollon tehtävät ovat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkavalvonta, eläinlääkintähuolto, yleinen ympäristöterveyshaittojen arviointi ja ympäristöterveyden erityistilanteisiin varautuminen.

Vuodesta 2023 lähtien Enonkoski on mukana yhteistyösopimuksella seudullisessa ympäristöterveydenhuollossa, jossa Savonlinnan kaupunki toimii isäntäkuntana ja muita kuntia ovat Juva, Puumala, Sulkava ja Rantasalmi.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Hyvät elämän edellytykset
1) Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotetaan kunnan ja kuntalaisten tarpeita vastaavasti kustannustehokkaasti ja poikkihallinnollinen yhteistyö on sujuvaa kunnan muiden toimialojen mm. teknisen toimen kanssa.
Mittari ja tavoitetaso: Ympäristöterveydenhuollon asettamat (Enonkosken kunnan osalta) Mittari 1: Suoritetavoitteet Painopiste ja tavoite -terveysvalvontakäyntien lukumäärät

Painopiste ja tavoite
-eläinlääkintäkäyntien lukumäärät (hyötyeläimet, pieneläimet) Tavoitetaso 1: -terveysvalvontakäyntien lukumäärä 50 kpl -eläinlääkintäkäynnit, hyötyeläimet 110 kpl ja pieneläimet 250 kpl Mittari 2: Ympäristöterveydenhuollon talouden toteuma. Tavoitetaso 2: Ympäristöterveydenhuollon talous on tasapainossa
Oppiminen ja koulutus
2) Yhteinen strateginen tavoite kaikille YTH:n jäsenkunnille: Laadukkaat kasvatus- ja koulutuspalvelut. Laaditaan ja toimeenpannaan päiväkotien ja koulujen säännöllisen sisäilmaolosuhteiden arviointiohjelma.
Mittari ja tavoitetaso: Kohteiden osuus (% m2), joissa oleskelutilojen sisäilmaston olosuhteet on selvitetty mittauksin. Päiväkotien ja koulujen oleskelutilojen sisäilmasto-olosuhteet on selvitetty mittauksin 80 %:sti vuoden 2029 loppuun mennessä.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut					
Palvelujen ostot	-70 761	-80 000	-90 000	-90 000	-90 000
Toimintakulut yht.	**-70 761**	**-80 000**	**-90 000**	**-90 000**	**-90 000**
Toimintakate	**-70 761**	**-80 000**	**-90 000**	**-90 000**	**-90 000**
Yhteensä	**-70 761**	**-80 000**	**-90 000**	**-90 000**	**-90 000**

6.2.2.3. Maankäytön hallinta

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1800 Maaomaisuuden hallinta ja 1810 Maankäytön suunnittelu

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Toiminnan tarkoituksena on pitää kunnan metsät (950,6 ha) kunnossa ja tuottaa toimintatuottoa kunnan tarpeisiin. Kunnanhallitus päättää metsän ja tonttien myynnistä. Tekninen toimi ylläpitää luetteloa vapaina olevista asuin- ja teollisuustonteista. Metsänhoitopalvelut hankitaan ostopalveluina metsänhoitoyhdistykseltä, joka huolehtii laadukkaasta metsänhoidosta kunnan tavoitteiden mukaisesti, ylläpitää metsätaloussuunnitelmaa sekä tekee vuosittain esityksen tehtävistä hakkuista ja hoitotöistä. Metsänhoitoyhdistys hoitaa puukauppojen kilpailutuksen ja toteuttaa hoitotyöt hoitosopimuksessa sovituilla hinnoilla. Tavoitteena on, että vuosittaiset hakkuumäärät vastaavat vuosittaista kasvua. Suunnitelman tavoitteena ovat kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkuutulot.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski kutsuu
1) Kunnan asemakaava ohjaa ja järjestää alueiden käyttöä, rakentamista ja yhdyskuntarakennetta yksityiskohtaisesti paikallisten tarpeiden mukaisesti.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Asemakaavan ajanmukaisuus.

Painopiste ja tavoite
Tavoitetaso: Kunnan asemakaava on alueidenkäyttölain (132/1999) 51 § ja 60 § mukaisesti ajanmukainen.

MAANKÄYTÖN HALLINTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	13 817	150 000	220 000	220 000	220 000
Muut toimintatuotot	4 744	6 000	6 000	6 000	6 000
Toimintatuotot yht.	**18 561**	**156 000**	**226 000**	**226 000**	**226 000**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-13 400	-15 902	-16 847	-16 848	-16 848
Palvelujen ostot	-15 255	-27 850	-41 000	-41 000	-41 000
Muut toimintakulut	-1 125	0	0	0	0
Toimintakulut yht.	**-29 779**	**-43 752**	**-57 847**	**-57 848**	**-57 848**
Toimintakate	**-11 219**	**112 248**	**168 153**	**168 152**	**168 152**
Yhteensä	**-11 219**	**112 248**	**168 153**	**168 152**	**168 152**

6.2.2.4. Elinvoiman edistäminen ja työllisyyden hoito

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1380 Kehitysprojektit, 1390 Elinkeino, markkinointi ja kehittäminen sekä 1900 Työllisyyden hoito

VASTUUHENKILÖ

Kunnanjohtaja, hallintosihteeri ja elinvoimakoordinaattori

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Elinvoiman edistäminen vastaa kunnan elinkeino- ja yrityspalveluista, elinkeinoelämän kehittämisestä ja tapahtumien koordinoinnista, kulttuuritoimesta sekä edistää alueen saavutettavuutta, yritysten verkostoitumista, toimintaedellytyksiä ja yhteistyötä.

Työllisyyden hoito eli työelämäpalvelujen tehtävänä on edistää työtä hakevien henkilöiden työllistymistä, kuntoutusta ja aktivoimista henkilökohtaisen suunnitelman avulla. Tavoitteena on löytää pysyvä ja positiivinen ratkaisu joko työpaikan, työkokeilun, kuntouttavan työtoiminnan, koulutuksen tai muun säännöllisen toiminnan parissa. Työelämäpalvelut tarjoavat myös valmennusta työelämään henkilölle, joka toimii jo työelämässä ja etsii uutta suuntaa uralleen. Työelämäpalveluissa toimitaan verkostoissa, jossa mukana ovat mm. sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan ammattilaiset, TE-palvelut, Kela ja työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYM).

Vastuualue sisältää myös Savonlinnan työllisyysalueen kustannukset, Savonlinnan kaupungin maaseututoimen ostopalvelut, Itä-Savon Uusyrityskeskuksen palvelut (aloittavan yrityksen neuvontapalvelut), SavonLuotsi Leader ry:n kuntaosuuden, kulttuuritapahtumat, yhteisöjen kanssa tehdyt sopimukset tapahtumista sekä yhteisöjen tapahtuma-avustukset.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Hyvät elämän edellytykset
1) Hyvä yhteistyö Savonlinnan seudun työllisyysalueen kanssa tukee osaltaan kunnan elinvoimaa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Yhteistyötapaamisten määrä.

Painopiste ja tavoite
Tavoitetaso: Enonkosken kunta ja Savonlinnan seudun työllisyysalue tapaavat vähintään kerran vuodessa yhteistyötapaamisessa.
2) Kunnassa toimivat yritykset ovat tärkeä elinvoiman lähde.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari: Kunnan ja paikallisten yritysten välillä on elinvoimalupaus. Tavoitetaso: Kunnan ja paikallisten yrittäjien välille laaditaan elinvoimalupaus, jolla pyritään edistämään yrittäjäystävällistä ilmapiiriä sekä vahvistamaan elinvoimaisuutta.

ELINVOIMAN EDISTÄMINEN JA TYÖLLISYYDEN HOITO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	0	50 000	30 000	30 000	30 000
Tuet ja avustukset	31 623	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	143	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**31 767**	**50 000**	**30 000**	**30 000**	**30 000**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-58 167	-46 801	-44 871	-44 871	-44 871
Palvelujen ostot	-237 039	-354 150	-357 150	-357 150	-357 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 603	-7 250	-8 600	-8 600	-8 600
Avustukset	-176 139	-174 889	-174 889	-174 889	-174 889
Muut toimintakulut	-2 952	-66 759	-66 652	-66 652	-66 652
Toimintakulut yht.	**-484 900**	**-649 849**	**-652 162**	**-652 162**	**-652 162**
Toimintakate	**-453 133**	**-599 849**	**-622 162**	**-622 162**	**-622 162**
Yhteensä	**-453 133**	**-599 849**	**-622 162**	**-622 162**	**-622 162**

6.3. Sivistystoimi

6.3.1. Sivistyslautakunta

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3000, 3010, 3100, 3110, 3120, 3130, 3140, 3200, 3210, 3300, 3400, 3420, 3700, 3800

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Sivistyslautakunta päättää varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, iltapäivätoiminnan, koulukuljetusten/joukkoliikenteen, liikuntatoimen, nuorisotyön ja kirjaston toiminnasta. Yhteistyössä toimijoiden kanssa lautakunta kehittää alaisiaan toimintoja muuttuvan toimintaympäristön (talous, asiakasmäärä jne.) vaatimukset huomioon ottaen. Sivistystoimi luo edellytykset kuntalaisten henkiselle ja muulle kehittymiselle sekä hyvinvoinnille huolehtimalla tasa-arvoisesta ja laadukkaasta varhaiskasvatuksesta, koulutuksesta ja elinikäisistä oppimismahdollisuuksista. Henkilöstö on tärkein voimavara toteutettaessa sivistystoimen palveluja. Henkilöstön määrän tulee vastata laajan tehtäväkentän tarpeita. Henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen tulee panostaa.

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on luoda edellytykset ja tarjota mahdollisuudet kuntalaisten monipuoliselle vapaa-ajan vietolle sekä terveelle ja hallitulle elämälle. Liikuntalain mukaan kunnan tehtäviin kuuluu luoda

liikunnan harrastamiselle yleiset edellytykset kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä. Kunnan tulee järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Tehtävänä on luoda laadukkailla ja monipuolisilla liikuntapalveluilla edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiselle harrastustoiminnalle, jota kautta voidaan edistää kuntalaisten kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia. Nuorisolain mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioiden luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Lisäksi kunnan tehtävänä on etsivän nuorisotyön järjestäminen.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Kuntalaiset osallistuvat yhdistysten kautta ja itsekin aloitteellisesti erilaisten tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen sekä kunnan palvelujen ja toiminnan kehittämiseen.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Uudet yhteisöavustuskriteerit otetaan käyttöön ja yhdistyksille jaetaan avustuksia vähintään 90 % budjetoidusta.
Hyvät elämän edellytykset
2) Perhekeskustoiminnan avulla kohdataan lapsia, nuoria ja perheitä laadukkaasti
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Tarjotaan perheille maksutonta muskaritoimintaa vähintään kahdessa ryhmässä. Mittari 2: Varhaiskasvatuksen työntekijä vierailee seurakunnan perhekerhossa vähintään kerran lukukaudessa. Mittari 3: Nuorisotilaa kehitetään nuorten mielipidettä kuunnellen.
Oppiminen ja koulutus
3) Tavoite 1: Sivistystoimen henkilöstön määrä on riittävä lakisääteisten tehtävien ja perustehtävien toteuttamiseksi huomioiden erityisesti varhaiskasvatuksen kelpoisuusasetus sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Päiväkodin henkilöstömitoituksen toteutuminen kaikissa työvuoroissa. Varautuminen kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen Mittari 2: Riittävän opetushenkilöstön ja tuntiresurssin määrä perusopetuksessa. Riittävä resurssi ryhmäkohtaisten ja oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamiseksi.

SIVISTYSLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	683 515	818 501	847 624	847 624	847 624
Maksutuotot	55 082	50 850	73 000	73 000	73 000
Tuet ja avustukset	113 458	96 800	86 500	86 500	86 500
Muut toimintatuotot	53 352	7 000	7 000	7 000	7 000
Toimintatuotot yht.	**905 407**	**973 151**	**1 014 124**	**1 014 124**	**1 014 124**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 175 809	-2 373 180	-2 535 060	-2 535 060	-2 535 060
Palvelujen ostot	-1 015 051	-948 466	-917 198	-917 198	-917 198
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-215 537	-197 522	-206 875	-206 875	-206 875
Avustukset	-61 953	-66 000	-64 000	-64 000	-64 000
Muut toimintakulut	-603 983	-607 884	-633 156	-633 156	-633 156
Toimintakulut yht.	**-4 072 333**	**-4 193 052**	**-4 356 289**	**-4 356 289**	**-4 356 289**
Toimintakate	**-3 166 926**	**-3 219 901**	**-3 342 165**	**-3 342 165**	**-3 342 165**
Yhteensä	**-3 166 926**	**-3 219 901**	**-3 342 165**	**-3 342 165**	**-3 342 165**

RISKIENHALLINTA

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaikataulu
Sivistystoimen hallinnon ja opetushenkilöstön riittävä määrä. Sijaisuudet ala- ja yläkoulu, sijaiset saatava välittömästi.	Henkilöstön työssäjaksaminen ja uupuminen. Henkilöstön sitouttaminen. Vähennetään henkilöstön hakeutumista muihin tehtäviin. Pätevien sijaisten saaminen vaikeaa, kuormittaa opettajia ja ohjaajia, opetus kärsii.	2	Työnkuvat, työnmäärä ja henkilöstön määrä riittävä tarpeeseen nähden. Pyritään sijaisuusringin käyttöön. Hallintosihteeri saatu sivistystoimen hallintoon 40-prosenttisesti	Vaatii jatkuvaa tarkkailua, mutta asia on hoidettu.	
Tietojärjestelmä	Oppilaiden, varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja asiakkaiden tietojen häviäminen tai joutuminen vääriin käsiin.	1	Tietojärjestelmät ja niiden ohjelmat on annettu ulkopuolisen hoidettavaksi. Vaikutustenarviointi tehdään osin ulkopuolisena asiantuntijatyönä. Chromebookien keskitetty hallinta.	On hoidettu.	Ilona IT kanssa sopimus DPIA hoitamisesta, Wilman ja Googlen DPIA tehty, Chromebookit laitehallinnassa.
Koulun oma palvelin ja verkko	Vain yksi vastuuhenkilö, sijaisuus järjestely puutteellinen.	1	Koulun oman verkon käyttö vain käyttäjä- ja salasanan avulla. Pidetään verkon infrastruktuuri ajan tasalla.	On hoidettu.	Koulun palvelin uusittu.
Julkista valtaa käyttävät virkamiehet valmistelevat päätettäväksi meneviä asioita.	Taloudelliset seuraukset. Oikeudelliset seuraukset. Imagokysymys.	1	Tehdään oikeudenmukaisia lakiin perustuvia esityksiä ja päätöksiä. Käytetään tarvittaessa hyväksi koettua omaa verkostoa ja ollaan huolellisia ja tarkkoja.	On hoidettu.	
Tarjouspyyntöön perustuvat koululaiskuljetukset kolmen liikenneyrittäjän hallussa.	Liikenneyrittäjä irtisanoo sopimuksen, jolloin kuljetukset joudutaan hoitamaan pikku takseilla tms. järjestelyillä normitaksojen mukaisesti. Kustannusten nousu.	1	Ei voi varautua, kuin sopimusten allekirjoittamisella, jolloin sopimuksen irtisanomisaika on kuusi kuukautta.	On hoidettu.	Kilpailutus hoidettu onnistuneesti, palveluntuottajat kokeneita toimijoita.
Kirjaston ja koulunkeittiön sijaisuudet	Kirjasto suljettu tai keittiö toiminnassa erityisjärjestelyin.	1	Kirjaston virkailijat sijaistavat toisiaan ja keittiön henkilöstö on riittävän hyvin resursoitu ja sijaiset kartoitettu.	On hoidettu.	Uuden ruokapalvelut yöntekijän rekrytointi syksyllä 2026
Päiväkodilla ammattitaitoisen hoito- ja kasvatushenkilöstön riittävä määrä	Lapsen turvallinen hoito vaarantuu, jos hoito- ja kasvatushenkilöstöä liian vähän suhteessa lapsimäärään	2	Noudatetaan varhaiskasvatuslaissa säädettyä suhdelukua. Pitkällä tähtäimellä varaudutaan lain määräämään henkilöstörakenteeseen korkeakoulutettujen määrässä.	On hoidettu, ylitykset poikkeuksellisia.	Vakan sosionomeja rekrytoitu ma. palvelussuhteeseen 2026
Ulkoistettu taloushallinto (kirjanpito, laskutus, palkat)	Asiakkaiden palvelu myöhästyy, vaikeutuu tai jopa estyy.	1	Käydään keskustelua palvelun tuottajan kanssa, tarvittaessa reklamoidaan.	Hoidetaan tapauskohtaisesti.	
Pandemia	Lähiopetus keskeytyy, oppilaiden tuen saaminen vaarantuu	1	Etäopetuksen ja etäyhteyksien käytön opettelu sekä oppilaan tukemisen työnjaosta sopiminen	On hoidettu, tarkennetaan tapauskohtaisesti	

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaikataulu
Toiminnallinen henkilöstöriski, yksintyöskentely	Tapaturman uhka, väkivallan uhka	1	Sovittava käytännöt avun saamiseksi, Secapp käytössä	Hoidettu	
Toiminnallinen tiedonkulkuriski	Tahattomat inhimilliset virheet ja erehdykset	1	Säännöllinen keskustelu/ ohjeistaminen henkilöstön kanssa	Hoidettu	
Vahinko Laitteiston rikkoutuminen	Ei voida tuottaa joitakin palveluista	1	Varalaitteiston hankinta	Vaihtoehdot tiedossa	

6.3.1.1. Sivistystoimen hallinto

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3000, 3010

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Hallinto vastaa toimialan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakunnan työskentelyn sujuvuudesta. Hallinto ohjaa ja valvoo koulutuksen järjestämistä taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisesti lainsäädännön ja valtuuston määrittämissä puitteissa sekä liikuntalain ja nuorisolain ja -politiikan hoitamisesta. Joukkoliikenne hoidetaan mahdollisimman taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti muita toimintoja palvellen. Toiminnan kustannuspaikat ovat sivistystoimen hallinto, joukkoliikenne, perusopetus, erityisopetus, esiopetus, iltapäivätoiminta, keittiö, kansalaisopisto, musiikkiopisto, kirjasto, päiväkoti, lasten kotihoidontuki, liikuntatoimi ja nuorisotoimi.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Hyvät elämän edellytykset
1) Tavoite 1: Hallinto palvelee kuntastrategian toimeenpanoa ja palveluiden järjestämistä.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Sivistyslautakunnan kokoukset toteutuvat kaksi kertaa vuodessa päätetyn kokousaikataulun mukaisesti. Käsiteltäviä asioita on kohtuullinen määrä kokousta kohti. Mittari 2: Sivistyslautakunnan jäsenet perehdytetään asioihin hyödyntämällä tarpeen mukaan erilaisia koulutuksia. Mittari 3: Tulosalueiden työntekijät vierailevat lautakunnan kokouksissa kertomassa ajankohtaisista asioista.
2) Tavoite 2: Sivistystoimen valmiussuunnitelma on ajantasainen.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Päivitetään sivistystoimen valmiussuunnitelma ja yhteensovitetaan se kunnan yleisen valmiussuunnitelman kanssa.
Oppiminen ja koulutus
3) Tavoite 1: Pyritään siihen, että henkilökunta on oikein mitoitettu, kelpoisuusehdot täyttävä ja kouluttautumalla ammattitaitoaan ylläpitävä.
Mittari ja tavoitetaso:

Painopiste ja tavoite
Mittari 1: Mahdollistetaan kunnan koulutussuunnitelman mukaisesti kaksi koulutuspäivää/työntekijä/ kalenterivuosi

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	1 542	1 000	1 000	1 000	1 000
Toimintatuotot yht.	**1 542**	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-102 686	-126 037	-127 821	-127 821	-127 821
Palvelujen ostot	-43 694	-58 667	-52 801	-52 801	-52 801
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 085	-950	-900	-900	-900
Muut toimintakulut	-2 903	-4 758	-3 102	-3 102	-3 102
Toimintakulut yht.	**-150 368**	**-190 412**	**-184 624**	**-184 624**	**-184 624**
Toimintakate	**-148 826**	**-189 412**	**-183 624**	**-183 624**	**-183 624**
Yhteensä	**-148 826**	**-189 412**	**-183 624**	**-183 624**	**-183 624**

6.3.1.2. Peruskoulutus

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3100, 3110, 3120, 3130, 3140

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Esiopetusta annetaan koulun toimintana ja koulun tiloissa. Yhtenäiskoulussa opiskelee 0–9 vuosiluokat. Koulurakennuksia on kaksi ja lisäksi liikunnan opetuksessa käytetään liikuntataloa. Iltapäivätoiminta toteutetaan omana toimintana esiopetuksen tiloissa koulupäivän jälkeen.

Koulun ja päiväkodin ruoka valmistetaan koululla sijaitsevassa omavalmistuskeittiössä.

Noin puolet esi- ja perusopetuksen oppilaista on koulukuljetusedun piirissä.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski kutsuu
1) Laadukas perusopetus toimii kunnan pito- ja vetovoimatekijänä
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kuntalaiskyselyssä ja muissa mahdollisissa laatukyselyissä saatava palaute oppilailta ja huoltajilta on pääosin myönteistä.
Hyvät elämän edellytykset
2) Perusopetus antaa jatko-opinnoissa vaadittavat tiedot ja taidot.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kaikki perusopetuksen päättäneet saavat jatko-opintopaikan ja aloittavat opinnot toisella asteella.
Oppiminen ja koulutus
3) Opetusryhmät ovat pedagogisesti mielekkäällä tavalla toteutettu
Mittari ja tavoitetaso:

Painopiste ja tavoite
Mittari 1: Pienet tai kohtuullisen kokoiset opetusryhmät esi- ja perusopetuksessa toteutuvat. Ikäluokan ollessa yli 23 oppilasta jaetaan luokka kahtia tai käytetään jakotunteja pedagogisesti mielekkäällä tavalla. Mittari 2: Oppilaanohjaajan ohjausresurssia on käytettävissä vähintään viisi vuosiviikkotuntia.
4) Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen panostetaan, jotta lapset ja nuoret saavat onnistumisen kokemuksia eikä synny koulupudokkuutta.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1 Ryhmäkohtaisiin ja oppilaskohtaisiin tukitoimiin osoitetaan lain edellyttämä resurssi. Erityisopettajan ja samanaikaisopettajan resurssi pidetään samalla tasolla kuin syksyllä 2026. Mittari 2: Oppimiseen liittyvä pedagoginen testaaminen lukivaikeuksien ja matemaattisten vaikeuksien seulomiseksi toteutetaan suunnitelmallisesti jokaisella luokka-asteella. Testit ovat laadukkaat ja ajantasaiset.
5) Perusopetuksen oppilaiden digitaidot kehittyvät
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Uusitaan koulun iPad-laitteita käyttöiän perusteella vähintään viisi kappaletta Mittari 2: Hyödynnetään ViLLe-opetusportaalia opetuksessa. Jokainen opettaja on käynyt portaaliin liittyvän koulutuksen. Mittari 3: Toteutetaan tiedonhaun koulutus yläkoululaisille yhteistyössä kirjaston kanssa.

PERUSKOULUTUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	682 841	818 501	847 624	847 624	847 624
Maksutuotot	7 665	6 000	10 000	10 000	10 000
Tuet ja avustukset	66 764	37 300	36 000	36 000	36 000
Muut toimintatuotot	23 825	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**781 095**	**861 801**	**893 624**	**893 624**	**893 624**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 287 336	-1 371 914	-1 414 886	-1 414 886	-1 414 886
Palvelujen ostot	-727 810	-683 206	-627 938	-627 938	-627 938
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-172 270	-153 302	-163 355	-163 355	-163 355
Muut toimintakulut	-370 274	-389 754	-401 135	-401 135	-401 135
Toimintakulut yht.	**-2 557 690**	**-2 598 176**	**-2 607 314**	**-2 607 314**	**-2 607 314**
Toimintakate	**-1 776 596**	**-1 736 375**	**-1 713 690**	**-1 713 690**	**-1 713 690**
Yhteensä	**-1 776 596**	**-1 736 375**	**-1 713 690**	**-1 713 690**	**-1 713 690**

6.3.1.3. Muu koulutus

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3200, 3210

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Muu koulutus luo kunnan asukkaille mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen kansalaisopiston ja musiikkiopiston opinto- ja harrastustoimintaan osallistumisen muodossa.

Linnalan opisto antaa kurssitarjonnallaan monenlaisia mahdollisuuksia eritasoiseen opiskeluun ja harrastamiseen. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia projekteja ja hankkeita. Linnala tarjoaa koulutusta ja yleissivistystä, mahdollisuuksia harrastamiseen, kohtaamiseen ja virkistäytymiseen. Toiminnallaan se pyrkii myös ehkäisemään yhteiskunnallista syrjäytymistä.

Musiikkiopisto toiminta hankitaan ostopalveluna Savonlinnan musiikki- ja tanssiopistolta. Oppilaspaikkoja on kymmenen. Yksi oppilaspaikka maksaa n. 930 €. Musiikkiopistoa ylläpitää Savonlinnan musiikkiopiston kannatusyhdistys ry. Musiikkiopistossa opiskellaan neljällä eri tasolla. AO = aikuisosasto, MOT= musiikkiopistotaso, PJO= popjazz-osasto ja PT= perustaso.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Linnalan opisto järjestää monipuolista ja riittävää vapaan sivistystyön opetusta Enonkoskella. Opetustarjonnassa huomioidaan vahvasti kuntalaisten toiveet.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Opetusta järjestetään Enonkoskella vuosittain 520–560 tuntia. Mittari 2: Kuntalaisille markkinoidaan Linnalan järjestämiä etäkursseja lukukausien alkaessa.
2) Taiteen perusopetuksen musiikin opetukseen on varattu 10 oppilaspaikkaa ja opiskelijoiden opiskelua tuetaan oppilaspaikkamaksuilla.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Taiteen perusopetuksen yleiseen tai laajaan oppimäärään osallistuu vähintään 5 opiskelijaa vuosittain.

MUU KOULUTUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-465	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-27 962	-31 500	-31 500	-31 500	-31 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-50	-50	-50	-50
Toimintakulut yht.	**-28 427**	**-31 550**	**-31 550**	**-31 550**	**-31 550**
Toimintakate	**-28 427**	**-31 550**	**-31 550**	**-31 550**	**-31 550**
Yhteensä	**-28 427**	**-31 550**	**-31 550**	**-31 550**	**-31 550**

6.3.1.4. Kirjasto

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3300

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Lisäksi edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kunnan kirjasto palvelee sekä asiakaspalveluajoilla ja omatoimiaikoina.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski kutsuu
1) Kirjastoa kehitetään osana kulttuuripalveluita
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kirjastossa järjestetään vähintään 8 muuta tapahtumaa kuin lukupiiriä. Mittari 2: Kirjasto järjestää 2 kirjailijavierailua, joista toinen on suunnattu koululaisille ja toinen aikuisille.
Aktiiviset kuntalaiset
2) Kirjaston lainattava materiaali vastaa kuntalaisten toiveita ja kysyntää. Omatoimikirjaston käyttö on aktiivista. Kehitetään ja ylläpidetään liikkuvia kirjastopalveluita mm. varhaiskasvatuksen ja toimintarajoitteisten suuntaan.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kirjaston kävijämäärä suhteessa asukaslukuun pyritään pitämään vuoden 2026 tasossa. Mittari 2: Omatoimiaikaisen käytön seuranta. Omatoimiajalla kävijöiden määrä pysyy toimintavuoden 2026 tasolla. Mittari 3: Lukupiirejä järjestetään vähintään kuusi kappaletta vuoden aikana. Mittari 4: Seurataan liikkuvien kirjastopalveluiden lainausmäärää.
Hyvät elämän edellytykset
3) Tarjoamme kuntalaisille mahdollisuuden pysyä kiinni digitaidoissa ja hyödyntää kirjastoa oppimisen välineenä. Kehitetään tiedonhaun opastusta perusopetuksen oppilaille.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Kirjastossa on asiakkaiden käytössä kaksi tietokonetta ja tulostinskanneri, myös omatoimiaikana. Mittari 2: Järjestetään tiedonhaun koulutukset kahdeksannen vuosiluokan oppilaille. Mittari 3: Kirjasto on mukana uuden lukutaitostrategian jalkauttamisessa yhdessä koulun kanssa.

KIRJASTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	400	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	3 914	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2 390	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**6 704**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-80 693	-78 877	-80 243	-80 243	-80 243
Palvelujen ostot	-9 694	-11 090	-10 560	-10 560	-10 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 413	-22 320	-21 820	-21 820	-21 820
Muut toimintakulut	-32 988	-32 338	-35 616	-35 616	-35 616
Toimintakulut yht.	**-142 788**	**-144 625**	**-148 239**	**-148 239**	**-148 239**
Toimintakate	**-136 084**	**-144 625**	**-148 239**	**-148 239**	**-148 239**
Yhteensä	**-136 084**	**-144 625**	**-148 239**	**-148 239**	**-148 239**

6.3.1.5. Lasten päivähoito

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 3400, 3420

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsuuden itseisarvoista luonnetta, vaalitaan lapsuutta ja ohjataan lasta ihmisenä kasvamisessa. Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen leikillä on keskeinen merkitys. Lähtökohtana toiminnassa ovat palveluhenkisyys ja tiivis yhteistyö lapsen huoltajien kanssa. Säännöllinen yhteistyö huoltajien kanssa on oleellista, jotta perheiden ja henkilöstön yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden.

Varhaiskasvatusta tuodaan esille myönteisellä tavalla järjestämällä toimintaa eri yhteistyötahojen, esim. järjestöjen, seurakunnan, vanhustyön ja perusopetuksen kanssa.

Vastuualueen tehtävänä on järjestää kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja perheiden tarpeiden mukaisesti. Jokaisella perheellä on lain mukaan oikeus valita lapsilleen elämäntilanteeseensa sopiva palvelumuoto. Varhaiskasvatuspalvelu järjestetään Enonkoskella kokonaisuudessaan päiväkotihoitona, yksityisiä toimijoita ei ole. Lisäksi perheellä on mahdollisuus valita lasten kotihoidon tuki ja hoitaa lapset omassa kodissaan.

Kunnallista varhaiskasvatuspalvelua järjestetään tällä hetkellä päiväkotihoitona. Päiväkodissa on kolme ryhmää; Pikku-Uikut, Kuikat ja Koskikarat, joissa tarjotaan varhaiskasvatusta 1–5-vuotiaille sekä esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta esikoululaisille. Päiväkodissa järjestetään tarvittaessa myös vuorohoitoa aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin vanhempien työstä tai opiskelusta johtuvien tarpeiden mukaan. Vuorohoidon tarve on yleisesti ottaen viime vuosina lisääntynyt, mutta tarve vaihtelee jatkuvasti. Joitakin varhaiskasvatuspaikkoja myydään vuosittain muille paikkakunnille.

Varhaiskasvatustoimintaa ohjaa seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatustoimintaa suunnitellaan, arvioidaan ja dokumentoidaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Pienryhmätoiminta, jossa toteutuu lapsen yksilöllinen huomioiminen ja kehityksen tukeminen, on keskeinen toimintamuoto. Varhaiskasvatus on kokopäiväpedagogiikkaa, jossa kaikki päivän tilanteet ovat kasvun ja oppimisen kannalta merkityksellisiä ja leikki on keskiössä. Varhaiskasvatussuunnitelman (Vasun) mukaisesti päiväkodissa kiinnitetään huomiota huoltajien ja lasten osallisuuden vahvistamiseen osana varhaiskasvatustoimintaa. Huoltajien osallisuuden vahvistamiseksi tiedonkulkua on parannettu ottamalla käyttöön sähköinen asiointijärjestelmä Daisy. Daisya hyödynnetään yhteydenpidon lisäksi pedagogisessa dokumentoinnissa sekä lasten ja ryhmien varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa sähköisesti. Kasvatushenkilöstön pedagogista osaamista kehitetään edelleen täydennyskoulutuksen avulla ja hyödynnetään erityisesti verkkokoulutuksia.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Oppiminen ja koulutus
1) Riittävä määrä pätevää henkilöstöä ja varhaiskasvatuspaikkoja päiväkodissa, jotta varhaiskasvatusta pystytään jatkossakin tarjoamaan joustavasti perheiden tarpeet huomioiden, mukaan lukien vuorohoidon tarpeet. Riittävä, koulutettu henkilöstö on laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen edellytys.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Riittävä määrä pätevää henkilöstöä suhteessa lapsiin. Tavoitteena on, että lainmukainen henkilöstömitoitus toteutuisi päiväkodissa myös ryhmäkohtaisesti, ei ainoastaan koko päiväkotia tarkasteltaessa. Suhdeluvun toteutumista seurataan Daisyn avulla päivittäin.

Painopiste ja tavoite
Mittari 2: Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee säännöllisesti lapsiryhmissä ja näin jalkautetaan varhaisen tuen toteutumista entistä tehokkaammin. Mittari 3: Vakiinnutetaan varhaiskasvatuksen sosionomien asema osana lapsiryhmiä. Rekrytoidaan yksi vakinainen varhaiskasvatuksen sosionomi 1.8.2027 alkaen.
2) Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi on käytössä. Valssin avulla arvioidaan henkilöstön suunnitelmallista ja tavoitteellista ammatillisen osaamisen kehittämistä varhaiskasvatuksessa ja varhaiskasvatuksen laatua. Varhaiskasvatus perustuu voimassa olevaan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Vuonna 2027 kehitetään erityisesti turvallista ja liikunnallista kasvuympäristöä.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Varhaiskasvatuksen laatua arvioidaan keväisin mm. varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin tuottaman kyselyn avulla. Laatua arvioidaan vuosittain eri näkökulmista. Mittari 2: Toteutetaan varhaiskasvatuksen turvallisuuskoulutus ja huolehditaan henkilöstön ensiapukoulutuksen ajantasaisuudesta. Mittari 3: Liikunnallinen elämäntapa on pedagogisen kehittämisen kohteena vuonna 2027 Tehdään liikunnallisen pedagogiikan vuosikello.
3) Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen, joka on suunnitelmallista ja laadukasta.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Mahdollistetaan kunnan koulutussuunnitelman mukaisesti kaksi koulutuspäivää/työntekijä/ kalenterivuosi

LASTEN PÄIVÄHOITO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Maksutuotot	47 417	44 850	63 000	63 000	63 000
Tuet ja avustukset	31 603	10 000	10 000	10 000	10 000
Muut toimintatuotot	2 744	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**81 764**	**54 850**	**73 000**	**73 000**	**73 000**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-582 254	-634 680	-748 466	-748 466	-748 466
Palvelujen ostot	-81 894	-71 598	-83 336	-83 336	-83 336
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 643	-8 000	-9 000	-9 000	-9 000
Avustukset	-35 559	-40 000	-32 000	-32 000	-32 000
Muut toimintakulut	-72 815	-75 747	-76 535	-76 535	-76 535
Toimintakulut yht.	**-786 166**	**-830 025**	**-949 337**	**-949 337**	**-949 337**
Toimintakate	**-704 401**	**-775 175**	**-876 337**	**-876 337**	**-876 337**
Yhteensä	**-704 401**	**-775 175**	**-876 337**	**-876 337**	**-876 337**

6.3.1.6. Liikuntatoimi

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Liikuntatoimen tarkoituksena on toimintaedellytysten luominen monipuolista liikuntaharrastustoimintaa varten sekä terveiden elämäntapojen edistäminen. Kohderyhmänä on koko Enonkosken kunnan väestö. Palvelut järjestetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa usein maksuttomana. Liikuntapalvelujen muut keskeiset tehtäväalueet ovat urheiluseurojen tukeminen sekä liikuntatalon ja muiden liikuntapaikkojen asianmukainen ylläpito.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Liikuntatoimi järjestää tai mahdollistaa yhteistyökumppanina monipuolisesti erilaisia liikuntaryhmiä ja muuta ohjattua toimintaa lapsille ja nuorille, työikäisille ja senioreille.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Lapsille ja nuorille vähintään kolme liikuntaryhmää, työikäisille vähintään kuusi liikuntaryhmää ja senioreille vähintään kahdeksan liikuntaryhmää. Mittari 2: Lapsille ja nuorille, työikäisille ja senioreille järjestetään erilaisia lajikokeiluja vähintään kerran vuodessa kullekin ikäryhmälle omana toimintana tai osana hanketta. Mittari 3: Liikuntapaikkojen kunnosta pidetään hyvää huolta ja kuntalaisilta saatu palaute on pääosin positiivista. Kirjataan saatua palautetta ylös ja tehdään korjaavia toimenpiteitä.
Oppiminen ja koulutus
2) Vahvistetaan lasten ja nuorten uimataitoa.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Liikuntatoimi on mukana uimataitoa vahvistavassa hankkeessa yhdessä koulun kanssa. Liikunta- ja hyvinvointiohjaaja osallistuu koulun uimaopetukseen säännöllisesti.

LIIKUNTATOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Tuet ja avustukset	1 502	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	16 727	7 000	7 000	7 000	7 000
Toimintatuotot yht.	**18 230**	**7 000**	**7 000**	**7 000**	**7 000**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-59 124	-89 087	-89 388	-89 388	-89 388
Palvelujen ostot	-105 781	-86 335	-100 458	-100 458	-100 458
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 859	-9 150	-8 000	-8 000	-8 000
Avustukset	-4 646	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Muut toimintakulut	-115 958	-102 611	-107 898	-107 898	-107 898
Toimintakulut yht.	**-287 367**	**-291 683**	**-310 244**	**-310 244**	**-310 244**
Toimintakate	**-269 138**	**-284 683**	**-303 244**	**-303 244**	**-303 244**
Yhteensä	**-269 138**	**-284 683**	**-303 244**	**-303 244**	**-303 244**

6.3.1.7. Nuorisotoimi

VASTUUHENKILÖ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan nuorisotoimen ensisijaisia tavoitteita ovat edellytysten luominen kunnassa toteutettavalle nuorisotoiminnalle ja nuorisotoiminnan tukeminen. Nuorisotoimen kohderyhmänä ovat nuorisolain mukaisesti alle 29-vuotiaat. Nuorisotyöhön kuuluu perusnuorisotyö (mm. nuorisotilassa järjestettävä toiminta, nuorten retket ja kansainvälinen nuorisotyö), koululla toteutettava nuorisotyö (mm. välituntitoiminta, yksilöllinen työ, ryhmämuotoinen tuki, jatkuva ryhmäyttäminen), nuorisotiedottaminen, etsivä nuorisotyö (mm. yksilöllinen kohtaaminen, jalkautuminen nuorisotapahtumiin, nuorten kohtaaminen jatko-opintojen oppilaitoksissa, nuorisolain 9§ mukainen verkostotyö) sekä nuorisovaltuuston ohjaaminen.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Nuoret osallistuvat nuorisotoimen järjestämiin tapahtumiin ja nuorisotilan käyttö on aktiivista.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Vuosittain järjestetään vähintään neljä nuorten toiveiden mukaista tapahtumaa tai retkeä, joista yksi on nuorisovaltuuston järjestämä. Mittari 2: Nuorisotilan kävijämäärä on keskimäärin 15 nuorta/ilta.
2) Nuorisovaltuuston toiminta on aktiivista.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Nuorisovaltuusto kokoontuu vähintään 6 kertaa vuoden aikana suunnitellen ja ideoiden nuorille kohdennettua toimintaa ja tapahtumia. Mittari 2: Nuorisovaltuuston tehtävät on jaettu toimintasäännön mukaisesti ja nuorisovaltuusto on nimennyt edustajansa kunnan toimielimiin. Mittari 3: Uusi toimintakautensa aloittava nuorisovaltuusto perehdytetään tehtäviinsä.
Hyvät elämän edellytykset
3) Etsivä nuorisotyö antaa mahdollisuuden turvalliseen aikuiskontaktiin ja ohjaa asiakkaana olevia nuoria oikeiden palvelujen ääreen.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Tiedotetaan etsivästä nuorisotyöstä kohdennetusti kaksi kertaa vuodessa esimerkiksi sosiaalisen median ja oppituntien kautta. Mittari 2: Etsivä nuorisotyöntekijä jalkautuu vähintään neljään nuorisotapahtumaan vuodessa. Mittari 3: Etsivä nuorisotyö järjestää yhdessä koulunuorisotyön kanssa kerran viikossa yläkoululaisille aamupalan
4) Vahvistetaan nuorisotyön resurssia määräaikaisella työntekijällä, joka vastaa koulunuorisotyöstä, etsivästä nuorisotyöstä ja osallistuu perusnuorisotyöhön.
Mittari ja tavoitetaso: Mittari 1: Koulunuorisotyöntekijä järjestää välituntitoimintaa päivittäin välitunneilla. Mittari 2: Lisätään nuorisotilan aukioloaikoja vähintään yhdellä illalla viikossa.

NUORISOTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	273	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	7 933	48 500	39 500	39 500	39 500
Muut toimintatuotot	7 666	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**15 872**	**48 500**	**39 500**	**39 500**	**39 500**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-40 729	-72 585	-74 256	-74 256	-74 256
Palvelujen ostot	-13 224	-6 070	-10 605	-10 605	-10 605
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 026	-3 750	-3 750	-3 750	-3 750
Avustukset	-20 148	-21 500	-27 500	-27 500	-27 500
Muut toimintakulut	-7 975	-2 676	-8 870	-8 870	-8 870
Toimintakulut yht.	**-89 101**	**-106 581**	**-124 981**	**-124 981**	**-124 981**
Toimintakate	**-73 228**	**-58 081**	**-85 481**	**-85 481**	**-85 481**
Yhteensä	**-73 228**	**-58 081**	**-85 481**	**-85 481**	**-85 481**

6.4. Tekninen toimi

6.4.1. Tekninen lautakunta

KUSTANNUSPAIKAT

Tähän tulosalueeseen kuuluvat vastuualueet 4000 tekninen toimi, 4100 yleiset alueet, 4200 kiinteistöt, 4400 kaukolämpölaitos ja 5000 vesi- ja viemärilaitos. Vastuualueisiin sisältyvät kustannuspaikat luetellaan vastuualuekorteilla.

VASTUUHENKILÖ

kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Tarjotaan paikkakunnalle riittävät palvelut, vesihuolto, lämpöä ja viihtyisyyttä.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Kuntalaiskyselyn positiivinen palaute.
Mittari ja tavoitetaso: Saadaan 3 positiivista palautetta vuodessa.
Hyvät elämän edellytykset
2) Pidetään kustannusten nousu kohtuullisena.
Mittari ja tavoitetaso: Tulosalueen tilikauden tuloksen negatiivinen kasvu jää alle 10 %:n.
Enonkoski näkyy ja kuuluu!
3) Kunnan rakennuskohteissa ja infratyömailla käytetään kunnan ilmettä näkyvästi.
Mittari ja tavoitetaso: Yli 100 000 €:n infra-/rakennusurakoissa käytetään infotauluja, jossa kunnan logo näkyy.
Oppiminen ja koulutus
4) Koko henkilöstö ensiaputaitoisia.
Mittari ja tavoitetaso: Hätäensiapukoulutus tai vastaava koko teknisen toimen henkilöstölle.
5) Mahdollistetaan henkilöstölle täydennyskoulutus.
Mittari ja tavoitetaso: Riittävät määrärahavaraukset.

TEKNINEN LAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	863 832	919 548	978 057	887 337	887 337
Maksutuotot	15 646	14 600	15 500	15 500	15 500
Tuet ja avustukset	5 925	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 142 665	1 052 983	1 105 259	1 105 259	1 105 259
Toimintatuotot yht.	**2 028 067**	**1 987 131**	**2 098 816**	**2 008 096**	**2 008 096**
Valmistus omaan käyttöön	11 087	15 000	15 000	15 000	15 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-584 092	-632 912	-657 965	-657 965	-657 965
Palvelujen ostot	-620 599	-683 518	-792 269	-720 859	-720 859
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-751 659	-827 600	-866 060	-846 750	-846 750
Avustukset	-48 692	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Muut toimintakulut	-30 402	-33 206	-39 636	-39 636	-39 636
Toimintakulut yht.	**-2 035 444**	**-2 227 236**	**-2 405 930**	**-2 315 210**	**-2 315 210**
Toimintakate	**3 710**	**-225 105**	**-292 114**	**-292 114**	**-292 114**
Poistot ja arvonalentumiset	-627 042	-629 053	-609 081	-609 081	-609 081
Yhteensä	**-623 332**	**-854 158**	**-901 195**	**-901 195**	**-901 195**

RISKIENHALLINTA

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaikataulu
Veden pilaantuminen	Uusi vedenottamo	2	Varaveden toimituksen järjestelyt / varavedenottamo	Ok	
Lämmön toimitus keskeytyy	Pakkasvauriot. Palvelutalo	2	Varavoimakoneet	Ok	
Henkilöstöriski	Toiminnan jatkuvuus	2	Kirjalliset ohjeet	kesken	2030
Sähkönjakelu häiriöt	Pakkasvauriot. Palvelutalo	1	Varavoimakoneet	Ok	
Rakennusten sisäilmaongelmat	Tilat käyttökieltoon, isot kustannukset	1	Reagoidaan tarvittaessa	Ok	
Ympäristövahingot	Luontoarvot kärsivät. Taloudelliset vahingot	2	Budjetointi, pieni summa ei kata isoa vahinkoa	Ok	
ICT ongelmat	Tietojen häviäminen	2	Varmuuskopiot	Ok	
Kunnallistekniikan äkillinen rikkoutuminen	Ympäristövahingot, vesihuollon keskeytyminen	2	Päivystysjärjestelmä	Ok	
Lainsäädännön muutokset, esim. energiatehokkuusvaatimukset, Vesilaitoksen vaatimukset jne.	Viivästykset ja kustannusten nousu	1	Varautuminen kustannusten nousuun. Energiatehokkuuden parantaminen vähän kerrallaan	Ok / ei	
Työtapaturmat	Henkilövahingot	2	Työturvallisuuteen, koulutukseen ja varusteisiin panostaminen	Ok	
Pienet henkilöstö resurssit hallinnossa	Taloudelliset seuraamukset, kunnan luottamuksen menetys.	2	Palvelujen osto myös ulkopuolelta	Ok / ei	2030

6.4.1.1. Tekninen toimi

KUSTANNUSPAIKAT

Vastuualueen kustannuspaikat ovat 4800 Teknisen toimen hallinto, 4801 Ympäristöhallinto ja 4802 Rakennusvalvonta.

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Teknisen sektorin eri tulosyksiköiden toiminnan yhteensovittaminen hoitamalla hallintoa keskitetysti. Rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen MRL:n ja MRA:n sekä RakMk:n mukaisesti, sekä ympäristönsuojeluun, valvontaan ja ohjeistukseen liittyvät tehtävät.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski näkyy ja kuuluu!
1) Positiivinen tulos kuntalaiskyselyssä.
Mittari ja tavoitetaso: Kuntalaiskyselyn tuloksissa ei ole aiheellisia moitteita.
Oppiminen ja koulutus
2) Teknisen toimen henkilöstö on ammattitaitoista, osaavaa ja voi hyvin työssään.
Mittari ja tavoitetaso: Henkilöstö osallistuu ammatillisiin täydennyskoulutuksiin 1 pv/työntekijä/vuosi.
3)
Mittari ja tavoitetaso: Työhyvinvointikyselyn tulokset pysyvät samana tai paranevat.

TEKNINEN TOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	59	0	100	100	100
Maksutuotot	5 703	4 600	5 500	5 500	5 500
Tuet ja avustukset	571	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	283	0	1 000	1 000	1 000
Toimintatuotot yht.	**6 615**	**4 600**	**6 600**	**6 600**	**6 600**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-109 727	-130 121	-137 609	-137 609	-137 609
Palvelujen ostot	-72 285	-103 850	-121 700	-121 700	-121 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-604	-3 150	-2 400	-2 400	-2 400
Muut toimintakulut	-4 453	-5 976	-6 606	-6 606	-6 606
Toimintakulut yht.	**-187 070**	**-243 097**	**-268 315**	**-268 315**	**-268 315**
Toimintakate	**-180 455**	**-238 497**	**-261 715**	**-261 715**	**-261 715**
Yhteensä	**-180 455**	**-238 497**	**-261 715**	**-261 715**	**-261 715**

6.4.1.2. Yleiset alueet

KUSTANNUSPAIKAT

Vastuualueen kustannuspaikat ovat 4100 Liikenneväylät, 4102 Jätehuolto, 4104 Muut yleiset alueet ja 4114 Ulkoilu- ja liikuntapaikat, jonka loppumaksajana on liikuntatoimi.

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Kuntakeskuksen liikennealueiden ja liikuntapaikkojen ylläpitäminen, hoito ja kehittäminen. Turvallisuusnäkökohtien huomioiminen ja positiivisen kuntakuvan luominen ympäristön hoidolla. Jätehuollon ja kierrätyspisteiden kehittäminen ajan tarpeiden mukaisesti. Yksityistieavustuksen myöntämisellä pyritään helpottamaan tasapuolisesti haja-asutusalueella asuvien kuntalaisten tienpidon taloudellista rasitusta.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Aktiiviset kuntalaiset
1) Kehitetään ja ylläpidetään kunnan luontomatkailukohteita.
Mittari ja tavoitetaso: 100 % luontomatkailukohteista esim. laavuista ja reiteistä tarkastetaan vuosittain.
2) Osallistutetaan kuntalaisia vieraslajien torjuntaan.
Mittari ja tavoitetaso: Kannusteena esim. sovellus tai kampanja.
Hyvät elämän edellytykset
3) Yksityistieavustuksilla tuetaan asumista haja-asutusalueella. Jaettava avustusmäärä pidetään ennallaan.
Mittari ja tavoitetaso: Jaettava määräraha 50 000 €.
Enonkoski näkyy ja kuuluu!
4) Järjestetään toimivat olosuhteet tapahtumien järjestämiseksi.
Mittari ja tavoitetaso: Torialueen kehittäminen.

YLEISET ALUEET (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	77 013	67 990	82 718	82 718	82 718
Muut toimintatuotot	8 832	6 100	6 150	6 150	6 150
Toimintatuotot yht.	**85 845**	**74 090**	**88 868**	**88 868**	**88 868**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-17 202	-23 476	-25 609	-25 609	-25 609
Palvelujen ostot	-142 459	-157 040	-189 079	-189 079	-189 079
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 469	-42 550	-42 240	-41 750	-41 750
Avustukset	-48 692	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Muut toimintakulut	-673	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Toimintakulut yht.	**-242 494**	**-275 566**	**-309 428**	**-308 938**	**-308 938**
Toimintakate	**-156 650**	**-201 476**	**-220 560**	**-220 070**	**-220 070**
Poistot ja arvonalentumiset	-174 386	-163 861	-147 990	-147 990	-147 990
Yhteensä	**-331 035**	**-365 337**	**-368 550**	**-368 060**	**-368 060**

6.4.1.3. Kiinteistöt

KUSTANNUSPAIKAT

Vastuualueen kustannuspaikat ovat 4220 Toimitila, 4240 Sosiaalitoimen rakennukset, 4280 Asuinrakennukset, 4320 Vuokratut tuotantotilat ja 4340 Tuottamattomat ja vajaakäyttöiset tilat.

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Ylläpitää olemassa olevaa rakennuskantaa sillä tasolla, että käyttäjillä on edellytykset kiinteistössä tarkoitettuun toimintaan ja poistaa korjausvelkaa. Pitää kiinteistöjen käyttöaste mahdollisimman korkealla tasolla.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Enonkoski kutsuu
1) Kiinteistöjen käyttöasteen nostaminen.
Mittari ja tavoitetaso: Markkinoidaan tiloja, jotka eivät ole käytössä.
Hyvät elämän edellytykset
2) Kunnan kiinteistöt pidetään siinä kunnossa, että kuntalaiset ja täällä vierailevat tuntevat olonsa viihtyisäksi ja turvalliseksi.
Mittari ja tavoitetaso: Myönteisiä asiakaspalautteita 3 kpl/vuosi ja reklamaatioita alle 5 kpl/vuosi.

KIINTEISTÖT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	308 159	335 258	342 469	293 319	293 319
Maksutuotot	9 943	10 000	10 000	10 000	10 000
Tuet ja avustukset	5 296	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 133 450	1 046 783	1 098 009	1 098 009	1 098 009
Toimintatuotot yht.	**1 456 848**	**1 392 041**	**1 450 478**	**1 401 328**	**1 401 328**
Valmistus omaan käyttöön	11 087	15 000	15 000	15 000	15 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-435 549	-454 945	-469 309	-469 309	-469 309
Palvelujen ostot	-298 249	-320 918	-358 670	-344 610	-344 610
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-361 006	-406 250	-437 970	-425 650	-425 650
Muut toimintakulut	-24 565	-24 230	-29 830	-29 830	-29 830
Toimintakulut yht.	**-1 119 368**	**-1 206 343**	**-1 295 779**	**-1 269 399**	**-1 269 399**
Toimintakate	**348 567**	**200 698**	**169 699**	**146 929**	**146 929**
Poistot ja arvonalentumiset	-379 837	-392 152	-376 923	-376 923	-376 923
Yhteensä	**-31 270**	**-191 454**	**-207 224**	**-229 994**	**-229 994**

6.4.1.4. Kaukolämpölaitos

KUSTANNUSPAIKAT

Vastuualueen kustannuspaikkoja ovat 4400 Kaukolämpölaitos ja 4410 Kaukolämpölinjat

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Lämmön häiriötön jakelu asiakkaille biopolttoaineella alihankintaa hyväksi käyttäen.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Hyvät elämän edellytykset
1) Kunnan ja kaukolämpöä tuottavan yrityksen Pro Pelletin yhteistyötapaamiset.
Mittari ja tavoitetaso: Yhteistyötapaamiset vähintään 1 krt/v.
2) Häiriötön lämmöntuotanto
Mittari ja tavoitetaso: Suunnittelemattomia lämmönjakeluhäiriöitä ei ole.

KAUKOLÄMPÖLAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	295 695	336 300	348 800	348 800	348 800
Muut toimintatuotot	100	100	100	100	100
Toimintatuotot yht.	**295 795**	**336 400**	**348 900**	**348 900**	**348 900**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-29	-43	-873	-873	-873
Palvelujen ostot	-3 732	-5 860	-7 870	-7 870	-7 870
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-311 304	-324 800	-326 300	-326 300	-326 300
Toimintakulut yht.	**-315 065**	**-330 703**	**-335 043**	**-335 043**	**-335 043**
Toimintakate	**-19 270**	**5 697**	**13 857**	**13 857**	**13 857**
Poistot ja arvonalentumiset	-9 994	-10 633	-9 342	-9 342	-9 342
Yhteensä	**-29 264**	**-4 936**	**4 515**	**4 515**	**4 515**

6.4.1.5. Vesi- ja viemärilaitos

KUSTANNUSPAIKAT

Vastuualueen kustannuspaikkoja ovat 5500 Pohjavedenottamot, 5520 Vesisäiliöt, 5525 Vesilinjat, 5535 Viemärilinjat, 5540 Jätevedenpumppaamot ja 5550 Jätevedenpuhdistamo

VASTUUHENKILÖ

Kunnaninsinööri

TOIMINTA-AJATUS JA PALVELUSUUNNITELMA

Vesi- ja viemärilaitoksen vastuulla on talousveden luotettava jakelu asiakkaille ja jätevesien puhdistaminen mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Laitosten ohjauksessa käytetään ajanmukaista tekniikkaa.

Vuositavoitteet

Painopiste ja tavoite
Hyvät elämän edellytykset
1) Vesilaitos tuottaa laatuvaatimukset täyttävää talousvettä.
Mittari ja tavoitetaso: Veden laadusta johtuvia jakeluhäiriöitä ei ole.
2) Jätevedenpuhdistamon häiriötön toiminta.
Mittari ja tavoitetaso: Puhdistamon toiminta täyttää ympäristöluvan asettamat vaatimukset.
Enonkoski näkyy ja kuuluu!
3) Vesilaitoksen tavoite on, ettei se joudu tiedottaa vedenjakeluhäiriöistä, koska niitä ei ole.
Mittari ja tavoitetaso: Enintään 2 häiriötiedotetta / vuosi.

Painopiste ja tavoite
Oppiminen ja koulutus
4) Vesi- ja viemärilaitoksella vaadittavat koulutukset on suoritettu niillä henkilöillä, jotka käyvät säännöllisesti laitoksilla.
Mittari ja tavoitetaso: Vesityökortit voimassa sitä tarvitsevilla työntekijöillä.

VESI- JA VIEMÄRILAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	182 906	180 000	203 970	162 400	162 400
Tuet ja avustukset	58	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**182 964**	**180 000**	**203 970**	**162 400**	**162 400**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-21 585	-24 327	-24 565	-24 565	-24 565
Palvelujen ostot	-103 874	-95 850	-114 950	-57 600	-57 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45 276	-50 850	-57 150	-50 650	-50 650
Muut toimintakulut	-711	-500	-700	-700	-700
Toimintakulut yht.	**-171 446**	**-171 527**	**-197 365**	**-133 515**	**-133 515**
Toimintakate	**11 518**	**8 473**	**6 605**	**28 885**	**28 885**
Poistot ja arvonalentumiset	-62 825	-62 407	-74 826	-74 826	-74 826
Yhteensä	**-51 307**	**-53 934**	**-68 221**	**-45 941**	**-45 941**

7. TULOSLASKELMAOSA

KUNNAN TULOSLASKELMA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 565 892	1 938 849	2 078 381	1 987 661	1 987 661
Maksutuotot	70 808	65 450	88 500	88 500	88 500
Tuet ja avustukset	152 673	100 800	90 500	90 500	90 500
Muut toimintatuotot	1 202 050	1 065 983	1 118 259	1 118 259	1 118 259
Toimintatuotot yht.	**2 991 423**	**3 171 082**	**3 375 640**	**3 284 920**	**3 284 920**
Valmistus omaan käyttöön	11 087	15 000	15 000	15 000	15 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-3 129 958	-3 368 912	-3 569 118	-3 569 119	-3 569 119
Palvelujen ostot	-2 265 937	-2 487 424	-2 593 947	-2 522 537	-2 522 537
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-990 243	-1 046 432	-1 096 085	-1 076 775	-1 076 775
Avustukset	-308 411	-322 889	-320 889	-320 889	-320 889
Muut toimintakulut	-676 568	-789 278	-814 319	-814 319	-814 319
Toimintakulut yht.	**-7 371 117**	**-8 014 935**	**-8 394 358**	**-8 303 639**	**-8 303 639**
Toimintakate	**-4 368 608**	**-4 828 853**	**-5 003 718**	**-5 003 719**	**-5 003 719**
Verotulot	2 945 557	2 961 000	3 186 000	3 238 000	3 324 000
Valtionosuudet	2 087 331	2 022 416	1 992 743	1 992 743	1 992 743
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	66 927	120 000	125 000	125 000	125 000
Muut rahoitustuotot	125 270	231 500	131 500	131 500	131 500
Muut rahoituskulut	-53	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	192 144	351 500	256 500	256 500	256 500
Vuosikate	**856 424**	**506 063**	**431 525**	**483 524**	**569 524**
Poistot ja arvonalentumiset	-659 504	-629 053	-614 081	-614 081	-614 081
Satunnaiset erät					
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**196 920**	**-122 990**	**-182 556**	**-130 557**	**-44 557**
Tilikauden yli-/alijäämä	**196 920**	**-122 990**	**-182 556**	**-130 557**	**-44 557**

KUNNAN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot/toimintakulut	39 %	40 %	40 %	40 %	40 %
Vuosikate/poistot	53 %	80 %	70 %	79 %	93 %
Vuosikate, euroa/asukas	283	402	340	0	0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	8 932	9 976	9 793	9 662	9 618
Kertynyt yli-/alijäämä/asukas	6 924	7 917	7 711	0	0
Asukasluku	1 290	1 260	1 270	0	0

Kommentti [AS10]: Automaattisesti päivittyvä taulukko (myös tunnusluvut). Luvut tulevat UDP-raporteilta Budjetti 2027 ulkoinen ja Budjetti 2027 sisäinen.

8. INVESTOINTIOSA

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA

Kommentti [AS11]: Automaattisesti päivittyvät taulukot. Luvut tulevat UDP-raportilta ”Investointisuunnitelma 2027”

	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Korvausinvestoinnit			
Investointitulot	0	0	0
Investointimenot	0	0	0
Nettoinvestoinnit	**0**	**0**	**0**
Uusinvestoinnit			
Investointitulot	0	0	0
Investointimenot	0	0	0
Nettoinvestoinnit	**0**	**0**	**0**
Investointihankkeet yhteensä			
Investointitulot yhteensä	0	0	0
Investointimenot yhteensä	0	0	0
Nettoinvestoinnit	**0**	**0**	**0**

INVESTOINTIHANKKEET, KORVAUSINVESTOINNIT

	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Investointihankkeet yhteensä			
Investointitulot yhteensä	0	0	0
Investointimenot yhteensä	0	0	0
Nettoinvestoinnit	**0**	**0**	**0**

INVESTOINTIHANKKEET, UUSINVESTOINNIT

	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Investointihankkeet yhteensä			
Investointitulot yhteensä	0	0	0
Investointimenot yhteensä	0	0	0
Nettoinvestoinnit	**0**	**0**	**0**

9. RAHOITUSOSA

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

Kommentti [AS12]: Syötetään työkalun käsinsyöttöön lomakkeelle 21 Rahoituslaskelma, kunta.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	856 424	506 063	431 525	483 524	569 524
Toiminnan rahavirta yhteensä	**856 424**	**506 063**	**431 525**	**483 524**	**569 524**
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-492 172	-728 000	-727 000	-689 450	-219 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 369	0	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	**-483 802**	**-728 000**	**-727 000**	**-689 450**	**-219 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	**372 622**	**-221 937**	**-295 475**	**-205 926**	**350 524**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennys	21 660	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	21 660	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Lainakannan muutokset yhteensä	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-96 838	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Saamisten muutos	-59 180	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	-49 403	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-205 421	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	**-183 761**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen (rahavarojen muutos)	**188 861**	**-221 937**	**-295 475**	**-205 926**	**350 524**
Rahavarat 31.12.	**6 950 020**	**-221 937**	**-295 475**	**-205 926**	**350 524**
Rahavarat 1.1.	**6 761 159**	**0**	**0**	**0**	**0**

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	3 231 197	3 009 260	2 713 785	2 507 859	2 858 383
Investointien tulorahoitus, %	177 %	69 %	59 %	70 %	260 %
Lainanhoitokate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassan riittävyys, pv	396				
Asukasluku	1 273	1 260	1 270	0	0

10. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Kommentti [AS13]: Automaattisesti päivittyvä taulukko

(1 000 euroa)		Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
1001 Rahoitus	N	0	0
1200 Tarkastustoimi	N	21	0
1300 Yleishallinto	N	811	7
1700 Ympäristöterveydenhuolto	N	90	0
1800 Maankäytön hallinta	N	58	226
1900 Elinvoiman edistäminen ja työllisyyden hoito	N	652	30
3000 Sivistystoimen hallinto	N	185	1
3100 Peruskoulutus	N	2 607	894
3200 Muu koulutus	N	32	0
3300 Kirjasto	N	148	0
3400 Lasten päivähoito	N	949	73
3500 Hallinto	N	0	0
3600 Kulttuuritoimi	N	0	0
3700 Liikuntatoimi	N	310	7
3800 Nuorisotoimi	N	125	40
4000 Tekninen toimi	N	268	7
4100 Yleiset alueet	N	309	89
4200 Toimitilat	N	1 296	1 465
4400 Kaukolämpölaitos	N	335	349
5000 Vesi- ja viemärilaitos	N	197	204
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		3 186
Valtionosuudet	B		1 993
Korkotuotot	B		125
Muut rahoitustuotot	B		132
Korkomenot	B	0	
Muut rahoitusmenot	B	0	
Satunnaiset erät	B	0	0
Investointiosa			
130 Kunnanhallitus	N	Tästä puuttuvat investointimäärärahat 0	
400 Tekninen lautakunta	N	Tästä puuttuvat investointimäärärahat 0	
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	B	0	
Antolainasaamisten vähennys	B		0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lisäykset	B		0
Pitkäaikaisten vähennykset	B	0	
Lyhytaikaisten muutokset	N		
Oman pääoman muutokset	N		
Vaikutus maksuvalmiuteen			295
Yhteensä		**Tästä summasta puuttuu investointimääräraha 8 394**	**9 121**

Tämä talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2029 on hyväksytty Enonkosken kunnanvaltuuston kokouksessa 15.12.2026 § x.